

"AVE MARIA"

je glasnik katoliškega življenja slovenskim izseljencem v Ameriki in porok večne zvestobe Sveti materi Kat. Cerkvi.

Naročniki so deležni vseh duhovnih dobrot in milosti frančiškanskega Komisarijata.—
Naročnina \$3.00, z u n a j
Združenih držav \$3.50.

Avgust 1927.

Izdajajo slov. frančiškani v Ameriki.

19. Letnik.

Naš boj zoper slabo časopisje.

Rev. J. Filipič:

STARODAVNIH, takoimenovanih Ezopovih bajkah, beremo: Nekoč vpraša nekdo Ezopa: "Katera stvar je najboljša na svetu?" Ezop odgovori: "Jezik; zakaj brez jezika se ne more ničesar dobrega izvršiti." Znova ga vpraša: "Katera stvar pa je najslabša na svetu?" Odgovor Ezopov pa je do malega isti, namreč: "Jezik, zakaj jezik povzroča neizmerno gorja."

Čuden je na prvi pogled ta dvojni odgovor; ima pa svojo veljavo tudi še današnje dni. Zlasti, če mislimo na napravo, ki obvlada v sedanjih dneh vse naše politično, gospodarsko, umetniško, poslovno, znanstveno in versko življenje, namreč: časopisje. Le-to je kot oster nož: v roki norea povzroča neizmerno gorja, v roki pametnega človeka ustvarja neizmerne dobrine. Poglejmo je v naslednjem od slabe strani, da se je znamo varovati!

Povdarimo najprej vpliv tako slabega kakor dobrega časopisja!

Kakršen časopis, takšen mož. Povej mi, s kom občuješ in povem ti kdo si! Kdor kopo kuha, postane črn, kdor moko prenaša, postane bel. Kdor gleda skozi višnjeve naočnike, vidi vse višnjevo, kdor gleda skozi rdeče, vidi vse rdeče. Kdor redno bere Cerkvi nasprotna časopise, postane Cerkvi sovražen, kdor bere vedno brezbarvne časopise, izgubi barvo in postane versko indiferenten, kdor trajno bere verske časopise, se mu okrepi ljubezen do vere in Cerkve. O vsem tem govori dovolj jasno vsakdanja skušnja.

Kakršen časopis, takšna družina. Tudi to potrjuje vsakdanja skušnja. Družine, ki redno bere brezbarvne časopise, postanejo same brezbarvne, versko brezbrizne. Le redkokedaj namreč kaj slišijo o zadevah Cerkve, o naših društvih, o verskih organizacijah in naših prireditvah. Tako se zgublja

stik s Cerkvijo in s tem leze mlačnost na celi črti v družine. — Družine, ki bero Cerkvi sovražne časopise, postanejo Cerkvi same sovražne. Pristudijo se ji duhovniki, pristudi sveta maša, sveti zakramenti, verske resnice, pristudi vse, kar je z vero in Cerkvijo v zvezi. Za tem ravno gredo taki časopisi. Družine s slabim časopisjem so kakor cesta, na katero je padlo seme božje besede, pa so prišle ptice in ga pozobale.

Kakršno časopisje, tako ljudstvo, tak narod. — Družine so sestavljene iz posameznikov, iz družin pa občine, narod, država. Kakršni torej posamezniki, kakršne družine, taka država. V državi celo slabi ne morejo priti povsem do veljave, še manj pa dobri. Zakaj v državi je vse pod vplivom javnega mnenja. Javno mnenje ustvarja volitve, vlade, postave, davke, vojsko in mir. Od javnega mnenja je odvisen javen blagor, pa tudi javne nesreče kakega naroda in prav tako tudi svoboda Cerkve in šole. Kdor obvlada javno mnenje, tisti obvlada tudi ljudstvo.

Tisti pa, ki ustvarja javno mnenje, je pred vsem časopisje.

Živila prejema človek sedanje dni iz tovarne, svoje misli pa iz tiskarne. Tisk je pravzaprav edini vladar sedanjega časa. Kakor veleval časopisje, tako se sučejo mase, desno ali levo, kakor pač ono vleva. Bolj kot kralji in cesarji ukazuje časopisje tisočim in milijonom. Časopisje je tisto, ki vodi pa tudi ustvarja javno mnenje. Zato ne more časopisja prezreti tudi ne največji mogotec sedanjih dni. Zakaj vsakdo ve, kakršno javno mnenje, takšna volja ljudstva, javno mnenje pa je odvisno od časopisja.

Kakršno časopisje takšen svet. — Časopisje je podobno velikemu vodovodu. Visoko v gorah se stekajo studenci v zbirališče. Iz tega zbirališča se odteka veliki vodovodi v mesto, kjer so po posa-

meznih ulicah položene večje cevi. Iz teh cevi pa je voda odpeljana v posamezne hiše, bodisi globoko doli v klet, bodisi visoko gori v najvišje nadstropje. Če so studenci sveži in zdravi, imajo meščani dobro in zdravo vodo; če bi bili studenci zastrupljeni, bodo meščani bolni, morda bodo celo umirali.

Takšen vodovod je tudi časopisje. Misli posameznih mož in žena se zbirajo v uredništvih časopisov, iz uredništev prehajajo v tiskarno, iz tiskarne se razpošiljajo v velikih zavojih v mesta in dežele, poštni seli pa jih oddajajo posameznikom in družinam. Če so torej misli urednikov blage in plemenite, imajo tudi bralci časopisov dobro in tečno hrano. Če so misli urednikov strup, strup v tem pomenu,

Velika je škoda brezbarvnega časopisja!

Kateri so znaki tega časopisja? Poznavatelj ga opisuje sledeče:

“Kakor mavrica blesti v vseh mogočih barvah. Jahati zna na vsakem sedlu. Živi od tega, da zna “ja” in “ne” speči na enem in istem ražnju. Podobno je to časopisje netopirju, ni torej ne ptič ne miš. Ni za Boga in ne zoper Boga. Je brez načel, brez soka, brez moči. Njemu je pred vsem do tega, da stvar “nese.” Ni ne katoliško, ne protestantovsko, ne socialistično, ne judovsko. Stoji popolnoma na stališču verskega indiefrentizma. Zna govoriti s sladkimi besedami o cerkvenih ceremonijah, če tako kaže, zna zamolčati najvažnejše verske prire-

Mladost.

da časopisi objavljajo protiverske in nenravne članke, bodo tudi čitatelji zastrupljeni in po njih ves narod, ves svet. Prav ima torej papež Leon XIII. ko trdi: “Če kdo pravi, da je vzrok tolikega gorja, ki tlači sedanjo družbo, ima povsem prav.”

Od nas, namreč od tega, ali poskrbimo za dobro časopisje ali ne, je odvisno, kakšni bomo mi, naše družine, naš narod, ves svet. Skrb za dobro časopisje je zadeva naše vesti. Nič čudnega, da je škof Ketteler že pred petdesetimi leti zapisal: Katoličan, ki se ne briga za časopisje, ne more reči, da je zvest sin Cerkve. Bodimo torej apostoli dobrega časopisja!

ditve, če ne “nese.” Skratka, laska se človeškim instinktom na celi črti.

Prav zato pa je te vrste časopisje Cerkvi in veri, pa tudi značajnosti ljudi silno nevarno.

Nevarno je v verskem oziru; saj je brez jasnih načel ravno glede velikih duhovnih vprašanj kot so: zakon, šola, razmerje cerkve do države.

Nevarno je to časopisje, da izgubiš ljubezen do Cerkve: saj tako redko poroča o katoliških zadevah v pravi luči. Vsaka športna prireditev je temu časopisju važnejša kot so papeževe okrožnice, katoliške organizacije, dela usmiljenja katoličanov. Tako uspava te vrste časopisje tudi dobre katoličane, da

jim je vseeno ali se mrličji pokopavajo ali sežigajo, ali greš k službi božji na gore, ali k sv. maši.

Nevarno je to časopisje poštenosti! Saj najraje stika in poroča o mlakužah in kloakah človeškega življenja. Pravi, da zastopa "javno mnenje". Znameniti nemški pisatelj Görres pa je dejal, da zastopa "javne škandale."

Neizmerna je škoda slabega časopisja.

Pa katero časopisje imenujemo slabo? Cerkevni zakonik (Kan. 1399 par. 3, par. 6) se glasi: "Že po zakonu so zabranjene: Knjige, ki namenoma napadajo vero in moralo. Knjige, ki napadajo ali smešijo katerikoli katoliško dogmo, ali ki branijo od apostolskega sedeža zavržene zmote, ali ki kršijo spoštovanje do bogočastja, ali ki skušajo rušiti cerkveno disciplino, ali ki namenoma grde cerkveno hierarhijo ter duhovniški ali redovniški stan." Po zmislu in vsebini Kan. 1384, par. 2, velja ista prepoved tudi za časopise in podobne spise. (Tá zakon se glasi: "Vse to kar je določeno v tem poglavju o knjigah — če ni drugače odrejeno — naj se obrne tudi na dnevne časopise, periodične liste in na druge spise.")

Po teh določilih je torej slabo časopisje:

a) ki taji verske resnice, eno ali več, ki vzbuja v dušah dvom nad verskimi resnicami, jih grdi in smeši;

b) ki s svojim pisarenjem nasprotuje zapovedim božjim, ki oznanjuje kot dovoljeno, kar zapoved božja brani, ter vse to poveličuje bodisi na prikrit ali neprikrit način, n. pr. samomor, dvoboj, upor, nečisto uživanje vseh vrst, zakonsko nezvestobo itd.;

c) ki spodkopuje avtoriteto cerkve, sv. očeta, škofov in duhovnikov, krati pravice cerkve;

d) ki zlohотно spodkopava svetno oblast kot tako in širi gospodarske nauke, nasprotujoče načelom krščanske pravičnosti.

Da takih časopisov ne manjka v nobeni deželi, je dognano s številkami.

Na Francoskem je devet desetih časopisja v nekatoliških rokah, pravtako v Italiji, kjer vsi katoliški listi skupaj ne dosega 400,000 iztisov samo treh liberalnih vodilnih organov. V Avstriji je pet šestih, samo na Dunaju devet desetih nekatoliškega časopisja, na Nemškem stoji nasproti 3500 nekatoliškim listom le 446 katoliških.

In kaj vsega ne objavlja časopisje, ki je v nekatoliških rokah?

Bodisi, da so si med seboj še tako nasprotni glede gospodarskih in političnih koristi, v treh stvareh so si vendar edini:

V boju zoper katoliško vero;

v boju zoper krščansko pravno življenje; v boju zoper krščanski družabni red.

Ravnajo se po programu, ki ga je govoril narodno prenapetim judom leta 1911 judovski rabinec v Lvovu rekoč: "Bratje moji, že 19 stoletji se bojujemo Izraelci za svetovno nadoblast. Kljub temu je zmagal križ in premagal je jude. Toda imejmo trdno upanje! Zakaj zlato, pred katerim se človeštvo tako rado klanja in je časti, je skoroda domalega v rokah judov in zlato je upanje izraelitov. Posrečilo se nam je dobiti glavne svetovne borze v svoje roke. Povsod, kjerkoli se judje nahajajo, razpolagajo z velikanskim kapitalom.

Devetnajst stoletij smo se krivili pod jarmom; sedaj smo postali močnejši od naših nasprotnikov. Sicer je res, da se da mnogo judov krstiti; pa tudi ta okoliščina nam daje le novo moč, zakaj jud, četudi je krščen, ne preneha biti jud.

Glavni sovražnik judov pa je katoliška Cerkev. Zato hočemo vcepiti v to drevo duha svobodoljubja in nediscipliniranosti. Zanetili smo tudi boj in needinost med raznimi krščanskimi veroizpovedanji. Pred vsem pa se hočemo z vso vnemo boriti zoper katoliško duhovščino. Vporabili bomo sramotenje, poniževanje, zlasti pa sramotivne zgodbe iz njenih lastnih vrst, da tako pristudimo to duhovščino vsemu svetu. Naša mora dalje postati šola. Krščanska vera mora izginiti. Pravtako je treba, da naredimo konec nerazvezljivosti katoliškega zakona in povsod moramo vpeljati civilni zakon. Francija je že naša, na vrsto pride Avstrija. Pred vsem pa se moramo polastiti časopisja. S tem je nam nadvlada nad krščanstvom zagotovljena."

To je torej program nekatoliškega časopisja in po tem programu se tudi ravna.

Odkrito in prikrito pišejo zoper Boga in Cerkev. Pogrevajo davno ovržene zgodovinske laži in o dnevnih dogodkih poročajo na tak način, da so Cerkvi le v škodo. V listkih in podlistkih poveličujejo samomor in nečistost vsake vrste, čednost se ponižuje, pregreha poveličuje, v inseratnem in reklamnem delu pa pogosto v greh naravnost zapeljuje. Prav posebno pa udriha to časopisje čez duhovnike, zavedajoče se, kako resnična je beseda: Udarí duhovnika in razkropile se bodo vrste. Zato poročajo o resničnih in izmišljenih dogodkih iz vrst duhovščine tako, da mora občinstvo dobiti stud do nje.

In branje takih časnikov bi ne bilo škodljivo? O, kdo more popisati vso to škodo?

Škodljivo v verskem, v nravnem, v gospodarskem oziru, škodljivo posameznikom, družinam, celim narodom.

Duhovnik -- dobrotnik človeštva.

Rev. Ivan Filipič:

SAK duhovnik, pa naj bi bil še tako neznamen, je dobrotnik človeštva že zato, ker vodi ljudi k večni sreči. Duhovnik je dobrotnik človeštva, ker daje z verskimi resnicami podlago časni sreči človekovi. Vrh tega je bil duhovniški stan velik dobrotnik človeštva, ker je imel v svoji sredi vedno odlične zastopnike ne le bogoslovne, ampak tudi svetne znanosti. Komu ni n. pr. znano ime **Kopernika**, ustanovitelja moderne zvezdoslovne vede (astronomije), ali ime **Boskovič**, moža, ki je tekmoval v matematični vedi s samim Newtonom in Leibnizem, najslavitejšima matematikarjema, ali ime **Rene-Just Haiiy**, ustanovitelja kristalografije, ali ime **Secchi**, ustanovitelja novodobne meteorografije in najboljšega poznavatelja sončne oble? Vsa ta in še mnoga druga slovita imena znanstvenikov iz preteklosti so imena duhovnikov.

In kakor je bilo nekdanj, tako je tudi dandanes. Pred seboj imamo knjigo Francoza Coubeja, ki jo je izdal lansko leto z naslovom: *La science en soutane* (Veda v talarju). Vsa ta knjiga govori izključno o možeh in to pred vsem zastopnikih francoskega naroda, ki sodobno tekmujejo in mnogi tudi prvačijo na vseh poljih novodobne znanosti. Povzemijmo v naslednjem le nekaj podatkov iz te knjige:

1. Profesor **Rousselot**, † l. 1925 — in ta profesor je bil obenem pobožen duhovnik — je ustanovitelj novodobne vede, imenovane: eksperimentalna fonetika. Ta veda ima veliko bodočnost tako v znanstvenem svetu za raziskavanje jezikoslovja s pomočjo raznih aparatov, kakor še prav posebno v zdravilstvu. S pomočjo te vede in z aparati, izumljenih po Rousselotu zdravijo dandanes z velikim uspehom neme, jecljajoče, nosljajoče, pa tudi oglušele ljudi.

2. Sprva profesor, pozneje pa navaden podeželski župnik **Tauleigne**, — umrl l. 1926 — je pravzaprav prvi izumitelj brezžičnega avarata. Vrh tega je izumil celo vrsto aparatov, ki jih z uspehom uporabljajo optiki (optika je veda o svetlobi) posebej v laboratorijih in gledališčih. Prav posebne zasluge pa si je pridobil z umom radio-stereometra, ki se ga z uspehom poslužujejo zdravniki - kirurgi za raziskavanje tujih predmetov o človeškem telesu.

3. Kanonik in profesor **Le Dantec**, umrl l. 1924, je eden najbolj zaslužnih mož za novodobno aviatiko. S pomočjo matematičnega koeficienta je izumil "gonilni vijak" (propeler), ki se kosa z lahkoto zraka.

4. Duhovnik **Senderens**, profesor v Tuluzu, slovi kot specialist novodobne znanosti, imenovane katalize. Posrečilo se mu je dognati dejstvo, da se go-

tova telesa privlačujejo, četudi se ne dotikajo, da le pridejo v medsebojno bližino. S tem postaja njegova stroka od dne do dne pomembnejša za poljedelstvo, industrijo, pa tudi izumke v vojaške namene.

5. Duhovnik **Brenil**, roj. 1877, se že 25 let ne prestando peča z raziskovanjem prazgodovinskih grobišč. Kot tak velja v zvezi s svojima tovarišema-duhovnikoma Amedee in Bonyssonie kot prva kapaciteta na arheološkem polju, posebej v kolikor se tiče ta veda kameneno dobo. V znak njegovih neprecenljivih zaslug za znanost ga je odlikovala ne le francoska vlada, ampak tudi inozemstvo (l. 1924 je bil deležen Elliottove zlate medalje, univerza Cambridge ga je prištela častnim doktorjem itd.)

6. Jezuita pp. **Ligent** in **Teilhard de Chardin** slovita kot veščaka prve vrste na geološkem polju in kot taka sta sodobno najbolj sloveča raziskovalca Mongolije, Tibeta in Kitajske.

7. Duhovnik **Hermet** je bil že ponovno odlikovan od raznih državnih oblasti radi zaslug, ki si jih je pridobil za grafiko (to je vedo o napisih na posode), okraske in zbirke raznih dragocenih posod.

8. Profesor in duhovnik **Kieffer**, umrl l. 1926, si je ovekovečil svoje ime za vse čase z raziskovanjem žuželk-parasitov.

9. Duhovnik **Gabriel** je v sodobni človeški družbi najslavitejši metereolog. Napoveduje vremenske izpremembe kar za cela leta naprej in to z vso sigurnostjo. V zvezi z njim imenujmo sloviti metereološki zavod v Zi-ka-wei na Kitajskem, čigar ustanovitelji so jezuiti, ki se pečajo in sicer v veliko dobrobit celotne človeške družbe izključno z raziskovanjem in napovedjo tajfunov, to je groznih pomorskih viharjev.

10. Duhovnik **Delattre** je eden najslavnejših sodobnih francoskih kartografov (to je sestavitelj zemljevidov), duhovnik **Drioton** eden najslavnejših egiptologov (poznavelec egiptovske prošlosti in sedanosti), duhovnik **Scheil**, eden najslavnejših asiriologov (poznavelec asirske prošlosti in sedanosti).

Že ta imena samo francoskega naroda pričajo, kako velik dobrotnik je duhovniški stan človeškemu rodu tudi za njegovo časno srečo. Kako bi nam bilo to šele jasno, če bi imeli podobne podatke tudi vseh drugih narodov iz mnogobrojnih panog najrazličnejših ved? In vendar svet sovraži duhovniški stan. Prav posebno so obsovraženi redovniki-jezuiti. Pa kako po krivici! Ravno jezuiti so eden najbolj delavnih cerkvenih redov na prosvetnem polju.

Sodobno ima ta red 8 univerz in univerzitetnih kolegijev s 5729 slušatelji in 47 visokih šol s 16,269 dijaki, 7314 osnovnih šol z 245,044 učenci, 52 stro-

kovnih šol s 3262 učenci. Vseh učnih zavodov, ki jih vzdržuje jezuitski red, je tačas 7520 z 270,304 učenci. — Dalje ima samo ta red 6 astronomičnih opazovavnic, oskrbuje 10 zavodov za gobavce s približno 800 gobavci, dalje 41 gostišč z 10,839 bolniki, 107 sirotišnic z 11,432 sirotami, 113 zdraviliških postaj. — Jezuitje razpolagajo dalje s 14 tiskarnami,

ki izdajajo 49 listov versko-izobraževalne in znanstvene vsebine v 10 različnih jezikih. — Jezuitski red vzdržuje dalje sam 3384 misijonarjev v 65 misijonskih pokrajinah, z drugo besedo, vsak 8., oziroma 9. jezuit je zaposlen v misijonih med pagani, vsak 5. in 6. sodeluje sploh pri misijonih.

Usmiljeni Samarijan.

Pomenki o veri in neveri.

(Dalje.)

Rev. Bernard Ambrožič, O.F.M.:

VA meseca sta že minila, preden sta se Tone in župnik zopet sešla. Obema je bilo že dolgčas, pa se ni našla primerna prilika. Dober mesec po zadnjem pomenku je bilo, ko se je Tone nekega večera čudno samotno počutil. Brati se mu ni dalo, v družbo se mu ni hotelo, žena je bila pri sorodnikih, na obisk ni bilo nikogar. Pa je stopil k telefonu in poklical župnikovo številko.

“Gospod župnik, prav vesel bi bil, če se nocoj oglasite pri meni.”

“Ne morem, Tone. Imam polne roke dela s pravico na birmo in prvo sv. obhajilo. Ko te slovesnosti minejo, potem pa z največjim veseljem spet pridem.”

Tone je zaprl telefon in se vsedel na naslonjač. Kakor razočaranje ga je obšlo in nerazpoloženost je še za nekaj stopenj narasla. Misli so mu pa nehote obvisle na predmetih, ki jih je bil omenil župnik po telefonu: birma in prvo sv. obhajilo . . .

Nekaj čudnega se mu je godilo v duši in samega sebe ni mogel razumeti. Rad bi z zaničevanjem in zasmehom mislil na te reči, rad bi pokazal sebi in svetu, da tiste besede zanj ničesar ne pomenijo. Želel si je nekoga nasproti sebi na stolu, čeprav bi bil to ravno župnik, da bi mu povedal naravnost v obraz: Kakšna otročarija!

Toda nikogar ni bilo in Tone se je zastonj trudil, da bi v tej tesni samoti samega sebe razdelil v dva in eni polovici povedal, kar misli druga polovica. — Kljub vsem duševnim naporom je ostal ena sama celota in to ga je tako težilo, da se niti nasmejati ni mogel, ko je v mislih izgovarjal besede: birma in prvo sv. obhajilo . . .

Da bi bil le en človek pri njem, gotovo bi se z lahkoto nasmejaj, prav zaničljivo nasmejaj. V tej samoti pa ni šlo. In ko se je tako boril sam s seboj, je skrivnost telefona stopila predenj kot še nikoli poprej. Pogledal je v smeri proti mizici, na kateri je čepel telefon kot vojak v najstrožji “pripravljenosti”, in je v duhu slišal še enkrat vse besede iz župnikovih ust — in te besede so se vse končavale v ne navadno končnico: birma in prvo sv. obhajilo . . .

Besede iz župnikovih ust? Komaj! Telefon prenapredi glas govorečega in nekam tuje zvone besede, pa govori po telefonu z lastno materjo! Telefon je skrivnost, ne za glavo človekovo, skrivnost je za srce in čustva. In ker živimo vsakdanje življenje brez srca in brez čustev, nam je telefon večinoma samo mašina.

Tone je pa živel tisti večer življenja srca in čustev. Zato je stala pred njim vsa skrivnost telefona

in se je na nerazumljiv način mešala s skrivnostjo birme in prvega sv. obhajila.

Zdelo se mu je, da sliši skrivnostne besede, govorene iz srca in iz čustev, porojene v sinji davni, ki je pa vendar čudovito blizu. Lahko se je smejati birmi in prvemu sv. obhajilu, kadar molči srce in spijo čustva, skeptični razum se pa pase nad brezverskim člankom, ki ga bereš v listu na mizi pred teboj. Lahko se je smejati birmi in sv. obhajilu, kadar sedi v družbi razposajenih nevernih tovarišev, ki ti sugerirajo svojo namišljeno ali resnično nevero, da ponavljaš za njimi vse geste in kretnje in besede, kakor da nisi več sam svoj gospod. Lahko se je smejati birmi in prvemu sv. obhajilu, kadar sediš poln odpora in upora pred župnikom in mu trdovratno ugovarjaš in ga zasmehuješ iz obličja v obličje in se počutiš vzvišenega nad njim v namišljenem ali resničnem zmagoslavju. Ali kako se boš smejal birmi in prvemu sv. obhajilu, kadar si tako-le sam samcat s svojim srcem in s svojimi čustvi, ko stoji pred teboj — ne zaničljivo pisana beseda o birmi in prvem sv. obhajilu v brezverskem časniku, temveč živa resnica tvoje lastne birme in prvega sv. obhajila, pričarane predte po skrivnostnih zvokih telefona, govorečega na ostra ušesa duše? Kako se boš zaničljivo smejal, ko pa na lastne oči gledaš toliko milobe in mehke nežnosti okoli besed in misli, ki so v zvezi s tvojo lastno birmo in prvim sv. obhajilom.

Tone je razumel, da mora zamreti zaničljiv nasmeš na njegovih ustnicah in zoper njegovo voljo je vstala neznana bridkost v njegovi duši.

Tone, ali si res tak strašen brezverec?

Takrat je potrkalo na vrata. Kakor odrešenje je prišlo Tonetu to trkanje in poln upanja je bolj glasno kot bi hotel, zaklical: Naprej!

Vrata so se odprla in pred Toneta je stopilo — novo razočaranje.

Bil je enajstletni sinček Tonetovega prijatelja iz delavnice, ki ga je Tone komaj dobro poznal. Kaj hoče s tako družbo? To ni mož, da bi dal drugih strug njegovim mislim in čustvom. Vendar — končno — bolje nego ta moreča samota.

“Gospod Anton, prosit sem vas prišel, če bi mi hoteli biti za birmanskega botra. Ata so rekli, da lahko grem, če hočem, botra naj si pa sam dobim. Pa sem dejal, da bom vas naprosil. Pa so se smejali in potem sem šel.”

Tone je obsedel kakor ukovan. To ni bil telefon, bila je živa beseda iz živih ust, in ta beseda se je izlila v prav isto končnico: birma in prvo sv. obhajilo.

In še v neko stvar se je zapičila Tonetova misel. Ata so se smejali, ko je deček rekel, da pojde Toneta naprosit. Blagor ti, prijatelj Miha, da si se tako lahko nasmejal! Že takoj nocoj bi dal Tone dečku kraljevsko botrovsko darilo, da bi se mogel v temle trenutku prav tako nasmejati. Pa ga nekaj neznanega tišči v duši.

O, da je prišel deček kak drugi večer! Tone bi se na glas zasmel — tak bi bil njegov smeh, da bi ga deček čisto narobe tolmačil, razumel bi ga le dečkov oče, prijatelj Miha, če bi bil zraven, in še marsikateri Tonetov znanec bi ga razumel. In če bi Miha ne bil zraven, bi Tone sklenil, da bo drugi dan v delavnici ponovil tisti smeh pred Mihom in se bo sta brez mnogih besed do dna razumela. In še ena misel bi prišla Tonetu kak drugi večer. Ravno prav! Da, nalašč pojde za botra. Župnik se bo morda upiral, češ da je Tone brezverec in boljševek, potem bo marsikaj zanimivega prišlo iz tega, ali bo pa mislil, da se je Tone že izpreobrnil — in potem bo spet marsikaj zanimivega.

Tako in podobno bi bilo, da je prišel deček kak drugi večer.

Zakaj pa nocoj o vsem tem nobenega sledu?

Čudno skrivnostna naprava je telefon!

Tone je strmel v dečka, pa ga je komaj videl. Na uho mu je znova udarjala votla govorica tam od telefonske mizice, da se je nehote ozrl tja. Bolj ko kedaj poprej so vstale pred njim besede njegovega lastnega botra iz davnine.

Deček je še stal pri vratih in vprašujoče gledal na Toneta.

“Saj boste, kajne, gospod Anton?”

Tone je videl, da mora govoriti.

“Ali moram takoj nocoj povedati? Bom govoril z atom in on ti bo povedal.”

“Hvala, gospod Anton! Pa lahko noč!”

“Lahko noč, Stanley!”

Spet je ostal Tone sam, še bolj sam nego prej. Po eni minuti mirnega sedenja se je utrgal od stola, vzel klobuk in bežal z doma.

Pamet mu je rekla, da mu je treba družbe, družbe enakomislečih tovarišev. Vedel je, kje jo bo našel, in tja je zavil, čeprav ga je vodila vanjo samo mrzla pamet in se je je branilo razburjeno srce.

* * *

Dva tedna po tistem je bila birma. Tone ni bil boter. V zadnjem trenutku je Stanleyju določil botra župnik sam.

Tone ni bil za botra. Oni večer se je v prijetni družbi kmalu iztreznil in pozabil svojo sramoto. Vendar je čudni doživljaj s telefonom toliko vplival, da drugi dan v delavnici ni spregovoril z Mihom o dečkovi prošnji. Tudi tretji in četrti dan ne, tudi naslednji teden ne. In Miha tudi ni sprožil. Tako je vse skupaj obviselo in se ne ve, kaj bi bilo, če bi bil Tone obljubil.

Med tem je pa Tone našel samega sebe. Prihajalo mu je na misel, da se bo po birmi zopet sešel z župnikom. Ob tej misli je bolj in bolj oživljal v njem stari mož, pravi Tone izza pomenkov o veri in neveri.

Okoli česa se je že sukala zadnji pomenek? Da, krst je bil na vrsti. Tone je še znal naštetih sedem zakramentov po katekizmu in je vedel, da pride za krstom birma.

Kakor nalašč pravzaprav. Sicer sta bila z župnikom že naprej izključila vsak izumetničen sistem iz svojih pomenkov, toda če slučaj nanese, da pride na razgovor za krstom birma, zakaj pa ne?

Tone je torej hotel spregovoriti o birmi in — če bo čas — o prvem sv. obhajilu. Da bo laže in z večjo veljavo govoril, si hoče vse to spet enkrat sam ogledati — čemu bi se ne poslužil tako ugodne prilike?

In še prav nalašč! Ne samo zavoljo župnika, da bo mož videl, kako bistro zna gledati in soditi Tone, tudi zavoljo samega sebe. Tudi samemu sebi hoče dokazati, da slabost onega večera ni napravila stalnih vtisov na njegovo trdno ustaljeno notranjost.

In je šel Tone po dolgem času zopet enkrat v cerkev, gledat birmo in prvo sv. obhajilo, šel je gledat in sodit z namenom, da bo — obsodil.

Trdih korakov je stopil v cerkev. Ravno so korakali beli dečki in bele deklice v sprevedu pred oltar. Goreče sveče so imeli v rokah in pesemco so peli, tako ljubko, tako sladko.

Tone je izgubil svojo možato in naprej določeno trdnost. Tik vrat je bil nezaseden stol in tam se je vsedel Tone, ker se mu je zdelo nerodno, da bi gledal čez glave drugih.

Ko je bilo vse končano, je prvi zapustil cerkev in eno je bilo v njem odločno: da prihodnji pomenek z župnikom ne bo ne o birmi in ne o prvem sv. obhajilu . . .

(Dalje prih.)

Kristus -- Kralj sveta.

Rev. J. C. Smoley:

SAKDO toži radi slabih časov: vzgoja otrok ni več taka, kakoršna bi morala biti; otroci so pogosto prav podivjani. Mladina je površna, nima idealov, stremi samo za uživanjem, ne spoštuje starišev in druge avtoritete. Svetosti zakona ne priznavajo, družinsko življenje propada. Draginja je vedno večja, neznosni davki ovirajo gospodarski razvoj. Ni zaupanja med ljudmi, ni sloge med narodi; zato imamo pa toliko več razrednih bojev, sovraštva in nevoščljivosti. Ni vestnosti, zakonov nikdo več ne spoštuje. Človeštvo propada telesno in duševno, nima takozvanih življenjskih nazorov, jasnosti ni v ničemur; nismo zadovoljni z današnjim dnevom in s strahom vedno pričakujemo, kaj nam prinese jutrišnji dan. Nравnost propada, zboljšanja iščejo narodi v raznih konferencah in dragih anketah, toda babilonska zmešnjava traja še vedno, mesto da bi bilo boljše, postaja dan za dnevom slabše. Postavljamo si razne „malike“, od katerih pričakujemo rešitve, a zastonj: ti „maliki“ nimajo ne oči, ne ušes . . . In svet se vedno bolj pogreza . . .

Vendar pa je nad nami še TA, ki je rekel, da ostane pri nas do konca sveta, in da nas ne bo zapustil. Kakor že tolikokrat, tako še sedaj pomaga svojim vernikom in vsemu človeštvu. Kakor je bil Gospod pripravljen in voljan, da prizanese Sodomi, če najde pet pravičnih v nji, tako ima radi pravičnih, ki so na svetu, usmiljenje nad vsem človeštvom in pošilja pomoč po posredovanju najvišje avtoritete na svetu, rimskega papeža.

Sv. Oče Pij XI. je (l. 1926) v encikliki „Quas primas“ ukazal, da se mora poslednjo nedeljo v oktobru vsako leto slaviti v cerkvi nov praznik, **praznik Kristusa Kralja**. Namen tega praznika je opozoriti obupano človeštvo, da je Kristus še vedno kralj sveta, da se to Kristusovo kraljestvo utrdi in razširi po svetu, da prinese pomoč in rešitev kristjanom in poganom, posameznemu človeku, posameznim družinam in vesoljnemu človeštvu. Nikdo drugi nam ne more pomagati, kakor edino Kristus. Če bo Kristus postavljen človeštvu pred oči kot kralj sveta, potem se bo spolnilo, da je Kristus že enkrat rešil svet, da je umrl kot kralj za svoje podložne, da bi jih rešil večne smrti, s svojim zgledom in naukom jim je pokazal pot k Očetu. Svet se bo morda potem, ko je zastonj iskal pomiči in rešitve drugje, zopet vrnil k Kristusu, svojemu kralju, iskal bo rešitve v njegovih naukih in postavah, Kristusa bodo zopet priznavali za kralja vsega sveta. V tem je pomen novega praznika, praznika Kristusa-kralja. Versko, нравno preorenjenje sveta v Kristusovem duhu!

Ne gre za političen preobrat pri vpeljavi tega

praznika, pač pa za нравni preobrat. Kakor dose-daj, tako velja tudi v bodočnosti o Kristusu Gospodu: „njegovo kraljestvo ni od tega sveta.“ Kristus ni prišel na ta svet, da bi odvzel zemsko, minljivo kraljestvo, pač pa ponuja vsakemu neminljivo, nebeško kraljestvo.

Kristusovo kraljestvo ni od tega sveta. S tem pa nikakor ni rečeno, da nima svetu, državam ničesar ukazovati. Kot Bog je gospodar vsega stvarstva. Ko je prišel na svet, bi bil lahko vzel v svoje roke vladno nad vsem svetom, moč za to je imel; toda tega ni hotel storiti. Prinesel je nove nauke, nove postave, da bi rešil svet, in predno se je vrnil k Očetu, je oddal vrhovno duhovno oblast Petru in njegovim naslednikom, svetno oblast pa je pustil državam in njihovim vladarjem, toda tako, da bi vodili ljudstvo k miru, k časni in večni blaginji. Cerkev in države so izvrševalni organi Kristusa-kralja, rabiti morajo oblast, ki jim jo je dal Kristus, edino le v blagor naroda, skupno morajo širiti in utrjevati Kristusovo kraljestvo na zemlji. Cerkev je to vedno delala in še vedno dela. Na narodih je pa ležeče, da se spominjajo svoje svete dolžnosti, da priznavajo Kristusa kot kralja-Rešitelja in Osvoboditelja. Le tako bo zagotovljen mir, blagor in sreča narodov.

Angleški pisatelj, konvertit Hugh Benson piše v svojem romanu „Gospod sveta“ o predsedniku vsega sveta, ki je vpeljal nov red in novo vero, koje središče in cilj je on sam. So to drzne fantazije, imajo pa jedro v sebi. Rečimo, da bi se Evropi ali vsemu svetu predstavil mož, ki bi zahteval pokorščino od vseh ljudi, ki bi dajal zakone, ki bi se imenoval kralja ali predsednika vsega sveta. Bi ga li svet priznal, morda že radi tega, ker je bil drzen dovolj, da se je imenoval gospodarja vesoljnega sveta? Ne in ne! Svet bi od njega zahteval, da pojasni, s kako pravico se imenuje, se dela kralja in vladarja vsega sveta, in dokler bi svojih pravic od vlade nad svetom ne dokazal, bi ga svet ne priznal.

Sv. Oče naziva v svoji encikliki Kristusa — kralja sveta. Je li Kristus res kralj sveta? Bo li postal kralj morda šele sedaj, ker si to želi? Ima li Kristus pravice do vlade nad svetom? Svet si vendar ne da vsiliti kralja in vladarja, posebno pa ne od rimskega papeža!

Ni dvoma, da je Kristus kot Bog gospod nad svetom, gospodar vesoljnega stvarstva, torej tudi človeka, zakaj Sin je v vsem enak Očetu, ima torej isto oblast ko Oče nad stvarmi.

Kristus je pa tudi človek. Ima li Kristus kot človek kako pravico, da je kralj stvarstva, posebno pa človeka? Enciklika nam odgovarja: DA! Kristus ima tudi kot človek pravico do vlade nad svetom.

In iz kakih vzrokov? Mi smo vendar vsi iste narave, vse nas je Bog obdaroval s svobodo, nikdo nima torej sam od sebe moči in pravice, da bi nad nami ukazoval, da bi nam dajal postave, da bi mu bili mi pokorni. Edino Bog ima to pravico kot naš Stvarnik. Edino Bog more koga postaviti, da nam ukazuje. Ni oblasti razun od Boga, in kjer je taka oblast, je ta od Boga, pravi apostol Pavel. (Rim. 13, 1.) Če je torej Kristus kot človek kralj sveta, ni to sam od sebe, marveč zato, ker ga je Bog postavil kraljem sveta, ker mu je tako moč in oblast dal nad človekom.

Če se hočete o tem prepričati, odprite sv. Pismo! Na premnogih mestih najdete obljube, ki jih je dal Bog, da bo bodoči Mesija kralj na Sijonu, da bo vladal od morja do morja, do skrajnih končin zemlje, da mu bodo kralji prinašali darove, da mu bodo služili vsi narodi zemlje na veke, in da njegovega kraljestva ne bo konec. Posebno pogosto se navajajo znane besede iz 9. poglavja evangelista Starega Zakona, preroka Izaije: "Dete nam je rojeno in sin

nam je dan, in na njegovi je poglavarstvo, in njegovo ime je: Čudoviti, svetovavec, Bog, knez miru . . . Sedel bo na prestolu Davidovem in v njegovem kraljestvu odslej in na veke."

Komaj je bil Kristus rojen, so se začele izpolnjevati božje zapovedi: Angeli oznanjajo njegovo rojstvo celemu svetu — edino rojstvo kraljevih sinov se tako slavnostno oznanja; na nebu se prikaže neobičajna zvezda, in iz nje sodijo poganski modrijani, da je nastala za celi svet "nova doba", mi vemo, da se je rodil "Oče prihodnjega časa"; ta zvezda je pripeljala v Betlehem tuje kralje "od krajin zemlje", tuje kralje, ki so iskali "novorojenega kralja" in mu prinesli svoje darove.

Kakor pošiljajo kralji pred seboj posebne sele, glasnike, klicarje, tako je poslal Bog pred javnim nastopom svojega Sina klicarja, predhodnika, Sv. Janeza Krstnika, da bi mu pripravljal pot, in sv. Janez je pričal, da ljubi Oče svojega Sina in da je dal vso oblast v njegove roke.

(Dalje prih.)

Srcu Jezusovemu.

Angela Zdenčan:

Trpljenje izgubljeno,
o naj ne bo, Gospod,
saj Srce prebodeno
za ves je grešni rod!

Da v Tebi se umiri
in duh se uteši,
Srce gorko se širi,
v ljubezni Ti žari!

Pri Tebi je rešenje,
ki vre iz Tvojih ran,
ki daje nam življenje,
ki da vstajenja dan.

Rešenja kri le teci
iz srčne te strani,
tolažbe ne odreci,
ko nam pogin preti.

Ah, milostno vse grehe
kri Tvoja spere naj,
v bridkostih daj uteho,
odpri nam sveti raj!

Daj svetu mi odmreti,
da Tebi le živim:
daj Tebe mi umeti,
po Tebi hrepenim!

Marija je zmagala.

Janez Zabukovec:

1.

VELIKO razburjenje je nastalo med fanti v Hribovju. Nobeno dekle se ne oglasi več, ko jo po noči fant pride klicat na okno, odkar je novi župnik za dekleta ustanovil Marijino družbo. In vendar je to stara navada v Hribovju. Vedno je bilo tako. Ob takih nočnih pogovorih sta fant in dekle užila veliko prijetnih ur, zdaj naj bo pa vsega tega konec?

Andrejčkov Janez se je posebno nosil in jezil nad župnikom, nad Marijino družbo in nad dekleti. Nekdaj ni bil napačen, ali pri vojakih se je izkvaril. Fantje so ga molče priznavali za svojega vodja, ker je bil z grunta, močan in je rad dal za pijačo.

Zvečer pred Velikim Šmarnom, ki je bil določen za sprejem prvih deklet v Marijino družbo, je Janez sklical fante na vas na važen pogovor. Ko so odpeli nekaj pesmi, je rekel: "Fantje, nekaj moramo še nocoj storiti. Fantovskih pravic si ne pustimo jemati. Veste, kaj storimo? Jutri bodo dekleta sprejeta v Marijino družbo. Katera bo v Marijini družbi, bo za nas izgubljena. Zato pojdimo nocoj na vsa okna, kjer je kaj deklet. Kličimo jih, dokler se ne oglasijo. oK se oglasijo, mora vsaka obljubiti, da ne pride jutri k sprejemu v Marijino družbo. Če ne obljubi, ji zagrozimo, da je ne bo noben maral vzeti v zakon. Če se ne oglasi, pustimo lestvo pod oknom, da jo bodo ljudje jutri videli in bo dekleta sram, ali pa ji okna pobijmo."

"Janez, jaz ne odobravam tvojega predloga," se oglasi Urbanov Matija. "Imam tri sestre in ne trpim, da bi jih kdo zapeljal. In drugi imate tudi sestre, ali vam je prav, da bi jim to naredili?"

"Res je, pustimo jih pri miru," pritrudi več fantov.

"Mevže!" zavpije Andrejčkov Janez. "Kdor je fant, bo storil, kar sem rekel. Zdaj pa na delo! Jaz grem k Jernačevi Micki. Ta je najbolj pobožna, zato jo vzamem jaz nase. Lahko noč!"

Fantje se razidejo, večina domov, nekaj pa izvršit zlobni načrt . . .

2.

Na Veliki Šmaren je završalo po Hribovju. Skoraj pri vsaki hiši je bila lestva pod oknom, nekaj oken pa je bilo pobitih.

Hitro se je razneslo okrog: "Fantje so to naredili iz jeze, ker se jim dekleta niso hotela po noči oglasiti." Tudi župnik je zvedel o tem še dopoldne. Popoldne pa je bil slovesen sprejem deklet v Marijino družbo.

Marijina družba je bila tiste čase še nekaj novega. Zato je bil župnik v več govorih v cerkvi razložil namen in pomen Marijinih družb.

Besede so padle na rodovitna tla. V družbo so se priglasila vsa poštena dekleta. Peklenska kača je sikala. Navdihovala je ljudem razne ugovore zoper Marijino družbo. In ko ni vse nič pomagalo, je poklicala v boj fante. Tudi to ni nič pomagalo. Andrejčkov Janez je škripal z zobmi, ker je z njim potegnili le malo fantov. Urbanov Matija je zmagal.

Ne Urbanov Matija, Marija je zmagala, je rekel župnik popoldne ob sprejemu.

Tako nabito polna še ni bila cerkev nikdar kakor to popoldne. Tudi iz bližnjih župnij jih je mnogo prišlo k izredni slavnosti, kakršne dotlej še ni bilo v teh krajih.

In koliko je bilo fantov! Vsak je hotel videti pogumna dekleta, ki se niso dala premotiti ne lepim ne grdim beseda mzapeljvicev. Z vencem na glavi so stale pred oltarjem. Krasen prizor!

Grobna tišina je nastala, ko je župnik stopil na prižnico. Govor je začel z besedami, ki jih je Bog govoril peklenski kači v raju: "Sovraštvo bom naredil med teboj in ženo, med tvojim in njenim zarodom; ona ti bo glavo strla in ti boš njeno peto zalezovala," potem pa je pokazal na boj peklenske kače proti Mariji in njenim otrokom v Hribovju. Omenil je razne ugovore, ki so se širili zoper Marijino družbo, omenil sovražno početje nekaterih fantov zoper njo, potem pa je vzkliknil: "Marija je zmagala. Glejte, tam so priče! Pred oltarjem stoje z vencem na glavi v znamenje, da so zmagovavke. Marija jim je pomagala, da jih ni peklenska kača zapeljala. Niti ene ne! Vse so ostale stanovitne pod njenim varstvom!"

In je govoril dalje o Marijinem varstvu in o sreči Marijinih otrok tako ognjevito, da je bilo vse ginjeno in je marsikateri imel solzne oči.

Ginljivo je bilo tudi, ko so dekleta zapela družbino pesem, ginljivo, ko so prejele sinji trak s svetinjjo okoli vratu kot znak Marijinega varstva.

Globok utis je napravila slovesnost na vse. S spoštovanjem so zrlji ljudje na dekleta, Marijine hčerke. Njih matere so bile vse objokane od veselja, očetje ponosni nanje, marsikateri fant pa je sam pri sebi mislil: "Kadar bom iskal nevesto, bom najprej vprašal o nji, če je v Marijini družbi. Druge ne maram."

Le Andrejčkov Janez je temno gledal in črne misli so se mu podile po glavi, kakor da bi bil šel satan vanj . . .

3.

Zvečer je Andrejčkov Janez v gostilni napajal svoje prijatelje. Samo še štirje so mu zvesti ostali. To ga je neznansko peklo. Da je prišel tako obve-ljavo pri fantih, je kriva Marijina družba, se je jezil.

“Maščevanje, maščevanje!” je sikal med zobmi.

Ozre se po sobi, nikogar drugega ni notri, gostilničar je ravnokar ven šel.

“Brž se zmenimo, dokler smo sami,” reče tovarišem. “To vam povem, Marijino družbo moramo pripraviti ob veljavo na vsak način. Zato moramo nekaj Marijinih devic zapeljati. Ni vrag, da jih ne bi mogli.”

“Kaj ti je vendar Marijina družba toliko na poti?” odgovori Martinov Miha. “Pusti dekleta v družbi, če jih veseli! Tako jih iz družbe spravljati, kakor ti hočeš, jaz že ne maram. Hudič pa res nočem biti.”

“Ali te je župnikova pridiga izpreobrnila?” ga zbode Janez. “Sinoči si pa še okna pobijal dekletom.”

“Pa me je zdaj sram, da sem jih,” odgovori Miha.

“Kaj pa vi pravite na to?” se obrne Janez proti ostalim trem.

“To, da Miha prav govori,” se odreže Trdinov Tone in tovariša prikimata, da sta istega mnenja.

“Tako, tako!” na videz mirno pravi Janez, a v njem kar kipi.

“Če župnik izve, kako ste se poboljšali, bo gotovo rekel: ‘Marija je zmagala,’ se jim roga. ‘In če me vsi pustite na cedilu,’ srdito zavpije, ‘jaz ne odneham. Jaz hočem pokazati župniku in vam in vsem fantom in vsi fari in vsemu svetu, da Marija pri meni ne bo zmagala.’ Oči se mu divje svetijo.

“Prisežem,” dvigne roko, “da bo Jernačeva Micka s sramoto morala iti iz Marijine družbe, preden bo leto minulo. Pridno bom hodil v cerkev, pobožno videli, kdo bo zmagal, ali jaz ali Marija.”

Kar groza je bilo fantov nad takim govorjenjem. Poklicali so gostilničarja in vprašali za račun.

“Bom jaz plačal, kakor sem rekel,” reče Janez.

“Danes plačam jaz,” odgovori Miha in porine bankovec na mizo.

“Pa plačaj!” zareži Janez. Jezi ga, da še pijače več ne marajo od njega.

Ko je bil račun poravnán, so fantje vstali in pustili Janeza samega. Porogljivo je Janez gledal za odhajajočimi in naročil nove pijače.

Pozno šele se je spravil proti domu. Tema je bilo zunaj, tema tudi v njegovi duši. Samo na to je mislil, kako bi čimprej izvršil svoj peklenski načrt.

“Marija ne bo zmagala, Marija ne bo zmagala,” je mrmral sam pri sebi, ko se je pijan zavalil na ležišče . . .

4.

Med Velikim in Malim Šmarnom ali med mašami, kakor pravijo drugod, so Hribovci vsako leto sekali in podirali bukke v svojih gozdih, da so ob ugodnem času potem drva pripravljali za prodaj. Se-

veda je bilo veliko trpljenja pri tem, tudi brez nevarnosti ni bilo, ker so imeli gozde v strmi in skalnati gori, toda iz gozda je bil gotov dohodek, ki je prav prišel zlasti ob času slabe letine ali nesreče pri živini. Brez dela ni jela, brez trpljenja in življenja. Hribovci so bili vajeni obojega, zato se niso strašili ne dela ne trpljenja.

Pri Andrejčku bodo pred pustom hčer dali od hiše. Omožila se bo na lepo domovanje, treba ji bo napraviti balo, dati ji doto; s takega grunta ne more iti prazna. Treba bo torej letos napraviti veliko drv, da bo kaj denarja v roke vzeti.

Janez je moral dan za dnevom v gozd, zato ni imel časa bližati se Jernačevi Micki. Ni pa opustil svojega načrta. Še med delom je mislil, kako bi ta načrt najboljše izpeljal. In šinila mu je v glavo misel, da se je zadovoljno sam pri sebi smejal: “To me bo gledala Micka v nedeljo po večernicah, ko bom ostal v cerkvi in križev pot molil, kakor ga ima navado ona moliti. In ko me bo videla ravno tako drugo nedeljo in tretjo, si bo mislila, da sem se tudi jaz izpreobrnil. Potem se me ne bo tako bala, ko jo bom kakor slučajno enkrat srečal in jo prijazno pozdravil . . .”

Cel teden je bil ves zamišljen v svoj načrt in raztresen pri delu, tako da ga je oče, s katerim sta skupaj žagala, slednjič vprašal, kaj mu je.

“E, kaj mi bo,” je odgovoril Janez, “težko že čakam, da bo spet enkrat nedelja.”

Ravnokar sta podžagala velikansko in debelo bukev. Začela se je že majati in hreščati.

“Nehajva,” pravi oče, “taka bukev ne pozna šale.” Nehala sta in šla proč na varno.

“Ka mgreš?” zavpije oče nad Janezom, ki se je še ves zamišljen obrnil v napačno smer. “Ali ne vidiš, da bo bukev padla navzdol ravno v tisto stran, kamor ti greš? Skoči brž sem k meni!”

Janez se prestrašen obrne in hoče k očetu, a pri prvem koraku mu izpodrsne noga ob kamenu, da pade kakor je dolg in širok. Preden je mogel vstati, je strašno zahreščalo. Bukkev je padla in Janeza pokopala pod seboj . . .

5.

Andrejčkov Janez je bil mrtev. uBkev mu je strla prsni koš in desno roko popolnoma zmečkala.

Ko je Martinov Miha slišal, kaj se je zgodilo, ga je izpreletela silna groza. Spomnil se je, kako bogokletno je Janez govoril na Velikega Šmarna večer v gostilni, kako je rekel: “Bomo videli, kdo bo zmagal, ali jaz ali Marija,” in kar ušle so mu z jezika besede: “Marija je zmagala.”

In ni mogel molčati in je vse povedal doma in drugod, kaj je Janez govoril takrat.

Hitro se je to razneslo okrog in vse je samo o tem govorilo.

Kar plašni so ljudje zrli na mrliča, ko so ga hodili kropit. Skoraj molče so se po pogrebu razšli, pravega pogovora ni mogel nihče začeti.

Najsilnejše pa je Janezova smrt pretresla fante. Kar sram jih je bilo, da so bili tudi oni nekaj časa zoper Marijino družbo in se dali voditi od Janeza. Nekaj morajo storiti, da popravijo pohujšanje, ki so ga bili dali s tem. Tega se zavedajo vsi, toda, kaj naj store?

Urbanov Matija jo je iztuhtal.

"Veste kaj, fantje," je rekel, "pojdimo župnika prosit, da še za nas ustanovi Marijino družbo. Četudi morda nimate vsi veselja vanjo stopiti, nasprotnoval ji gotovi ne bo noben."

Ta beseda je bila fantom všeč in sklenili so, da pojde Urbanov Matija in z njim še druga dva fanta župnika prosit, naj ustanovi Marijino družbo tudi za fante.

Z veseljem je župnik fantom ugodil. Ustanovil je Marijino družbo tudi zanje. Urbanov Matija in še več drugih se je takoj priglasilo vanjo.

Preden je leto minulo, je obojna družba, fantovska in dekliška, obhajala posebne vrste slavnost. Prednik fantovske Marijine družbe, Urbanov Matija, je peljal pred oltar Jernačevo Micko, prednico dekliške Marijine družbe. Obojna družba ju je polnoštevilno spremila k poroki.

Tolar, ki ga je bil ženin dal fantom, fantje niso zapili, ampak so kupili zanj krasno sliko Brezmadežne, stoječe na glavi peklenke kače, in jo podarili novoporočencema. Slika je bila v zlatem okvirju, pod sliko pa so bile z zlatimi črkami zapisane besede: "Marija je zmagala."

Res, Marija je kakor vselej in povsod zmagala tudi v Hribovju in Hribovcji so veseli te zmage.

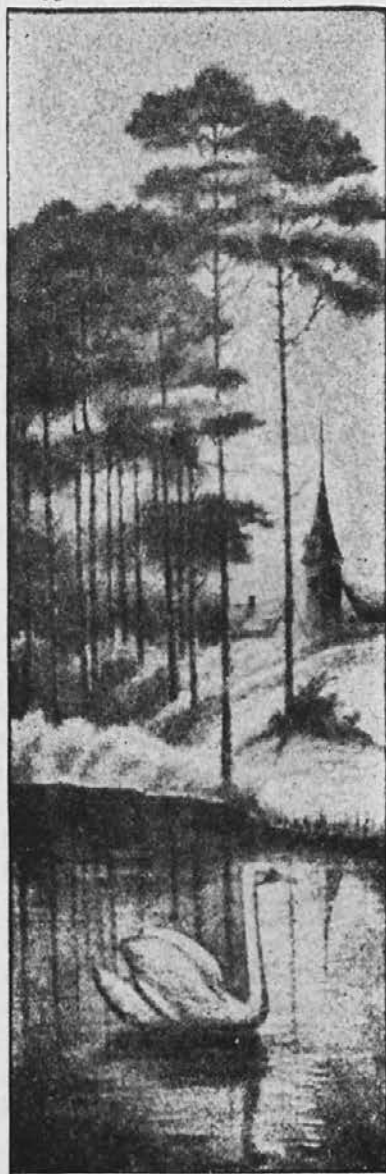

Mlada mamica.

Nevarnost slabega časopisja.

Rev. J. Filipič:

Nevarni so te vrste časopisi za našo vero. Kaj pa je vera? Vera je priznanje resnic, ki sicer niso proti našemu razumu, pa jih vendar ne razumemo. Vera je služba, vera hoče pokorščine. Skušnja pa nam kaže, da čuti slednji izmed nas vsled izvirnega greha oni klic: Ne bom služil. Zato se tako rad zaje dvom v naše srce. In če smo še slabo poučeni o veri, kar se dostikrat godi pri onih, ki bero take časopise, potem ni dvoma, da se nam vsiljujejo dvomi, ko bremo ugovore in napade zoper Cerkev in vero. Kaj pa šele če je srce že izprijeno? Potem je čisto naravno, da se človek oprime dvomov. Saj sam želi, da bi ne bilo tako kot ga vera uči. Zato so mu ljubi taki spisi. V njih išče razlogov, da bi utešil, umiril, prepričal sam sebe, da prav živi, da bi bil nespameten, če verjame to, kar ga Cerkev uči. Vse to nam

potrjuje vsakdanja skušnja.

Nevarno je brezversko časopisje za poštenost življenja. Nemogoče je, da bi taki listi ne izpačili srce. Zopet namreč uči krščanska vera globoko resnico, da že v spočetju leže v našem srcu kali greha. Hudega torej ni še treba sejati v srce, saj samo poganja. Strasti ni še treba podžigati, saj same izžare. In slabi časniki! Kaj pa so drugega kot stroki napolnjeni s strupenim semenom, kakor rakete polne otrovanih ognjičev. Sejte to seme v srce mladih in starih; kaj drugega more pognati kot slabo? Če kdo riše prizor za prizorom, vsak poln strasti, poln pohote in bravci srčejo vase to strast, ali ne postaneta srce in domišljija zastrupljena? O da! Tudi to bridko resnico nam vsakdanje življenje izpričuje v polni meri (zločini mladostnih oseb).

Škodljivi so nekatoliški časopisi v gospodarskem oziru. Saj ne poznajo krščanske ljubezni in pravičnosti, če pa jo poznajo, jo ne priporočajo. Te vrste časopisi družabna nasprotstva kot so med delavci in delodajavci, med prodajavci in kupci le še poostrujejo. In koliko hudega povzročata te vrste časopisje s tem, da je v rokah bank in judovskega velekapitala, da se da podkupovati in priporočata malovredno blago.

Nekatoliški časopisi škodujejo posameznikom. Učeni jezuit Pesch, ki je napisal toliko knjig, med drugimi tudi knjigo o gospodarskih vprašanjih, tako, da vzbuja pozornost vseh učenjakov, je dejal: "Večkrat sem prisiljen brati knjige in spise, ki niso pisani v katoliškem duhu, vendar se kljub moji bogoslovni izobrazbi omejim na najbolj potrebno, da ne ugasne v meni luč vere." Če govori učeni jezuit tako, kaj naj reče slabo poučen kristjan? Leta 1842 so v St. Galnu usmrtili nekega Petra Wasser, ker je bil ubil svojega rojaka. Kaj ga je privedlo do tega? Sam je izpovedal dr. Karlu Greitlu: "Strauss, brezverski pisatelj, me je pogubil. V mladih letih sem molil, živel sem srečno in zadovoljno. Toda življenjepis Straussov mi je iztrgal vero iz srca. Samega sebe sem začel prepričavati, da je vera le strašilo, da so sodba, pekel, nebesa le izmišljotina duhovnikov. Tako sem padal vedno globlje in sedaj žanjem sad, ki so ga obrodile v meni slabe knjige."

Leta 1920 je bil v Ljubljani obsojen pred poroto mlad učenec z učiteljskega, ker je zastrupil svojega sošolca, na 8 let težke ječe. Pri preiskavi je nesrečnež priznal, da je zanemarjal sveto mašo in je rad prebiral slabe časopise. Nekoč je znani pisatelj obiskal ječe dunajskih zaporov, da bi izvedel od jetnikov to ali ono skrivnost, katero bi potem porabil za svoj list; tedaj sta ga dva mlada zločinca spoznala in mu zalučala v obraz sledeče besede: "Vi za-

služite te železne verige, ne midva! Prišla sva v to ječo le zato, ker sva bila naročnika in čitatelja vašega lista, vaših povesti, katere so naju privedle do zločina. Toda midva sva storila zločin nad eno samo osebo, vaši listki in podlistki pa vsak dan zločinsko zapeljujejo čitatelje."

Nekatoliški listi škodujejo katoliškim družinam. Družina brez žive vere ni srečna. Je hiša sezidana na pesek. Potiverski list pa vero najbolj izpodkopa. Ni srečne družine brez zakonske zvestobe. Protiverski list ubija čisto življenje, širi razporoko in civilni zakon. Ni srečne družine brez dobro vzgojenih otrok. Stariši, ki naročajo in bero slabe časopise, pohujšujejo svoje otroke.

Nekatoliški časopisi so škodljivi za srečo narodov. Modrijan Platon pravi: "Največja nesreča za državo je, če njeni podaniki ne priznavajo Boga. Kdor napada vero, ruši temelje narodu in državi." — Leon XIII.: "Le vera je, ki daje vladarjem čut pravičnosti in ljubezni do podanikov; le vera daje podložnikom čut zvestobe in udanosti do vladarjev; vera naredi, da so zakonodajci pravični, zastopniki ljudstva pošteni, sodniki nepristranski, vojaki pogumni do skrajnosti; vera uči siromake, da vedo ceniti lastnino bližnjega, bogatine, da rabijo bogastvo v prid siromakom." Slab tisk ruje iz src državljancev vero.

Nekatoliško časopisje je zlasti nesreča za Cerkev. Zgodovina zadnjih 40 do 50 let jasno priča o resničnosti te trditve. Poglejmo le kulturni boj na Nemškem. Kdaj so na Nemškem zapirali škofe in duhovnike? Kdaj so izgnali cerkvene redove? Kdaj pretrgali zvezo z Rimom? Ali ni bilo to takrat, ko so stopili vsi judovski, protestantovski in svobodomiselnih dnevniki v službo Bismarcka, kateri je ves kulturni boj bojeval s pomočjo tiska! Cela povodenj grdih romanov, umazanih slik, podlistkov, kjer se je smešila duhovščina, se je takrat razlila po Nemčiji. Odprli so najbolj umazane vire, samo da bi izruvali katoličanom zaupanje v duhovnike, da bi zatemnili vero v Boga. Podoben boj se je vršil na Francoskem, kjer so se vrgli v boj premnogi listi. Niso se upali spočetka z jasnim obrazom proti Cerkvi, naredili so si krinko, češ, mi se ne borimo proti Cerkvi, ampak le proti zlorabi vere. Neorganizirani verniki so nasledili zvitemu sovražniku in konec je bil: odstranitev krščanskega nauka iz šol, izgon tisočev duhovnikov in redovnikov; skratka uničenje vsega verskega življenja. Francoski minister Combes, ki je ločitveni zakon izpeljal, je sam izjavil: časopisje je bila tista sila, ki je tri četrtine francoskega ljudstva odtrgalo Cerkvi.

Ali ni pripomočka v boju zoper nekatoliško časopisje?

O da! Katoliško ljudstvo, pomagaj si samo in Bog ti pomore! Vsak katoličan se mora zavedati,

da je nevarnost blizu in potem mora zoper nevarnost v boj. Pa kako?

a) Katoliško ljudstvo, osvobodi se od nekatoliškega časopisja! Ven iz hiš, iz vasi, iz občin, iz dežele z brezverskim časopisjem!

"Toda, ali bomo zmagali?" se vprašujejo strahopetci. "Nas je malo, onih veliko." Da! Bomo zmagali, če storimo, kar je v naši moči. Tudi leva se ukroti, če mu hrano odtegnemo. Tudi judovsko časopisje bo obnemoglo, če ne bo imelo naročnikov in bravcev. Mi katoličani sami hranimo to mrhovino v svoji deželi; odtegnimo ji hrano, in poginilo bode. Ne naročajmo, ne berimo! "Pa kaj pomaga, če pa drugi nočejo," govori zopet omahljivec. To pa je ravno tisto! Vsak katoličan mora nastopiti zoper slabo časopisje, vsi od severa in juga, od vzhoda in zahoda se moramo ganiti. Neprestano hočemo klicati ljudstvu in vsakemu posamezniku: "Ti hočeš biti katoličan, morda si veren katoličan, pri tem pa podpiraš časopisje, ki ti pljuje v obraz, ki zaničuje Boga, ki sramoti tvojo mater — Cerkev? Ali ni sramota? Ali ni to verski samomor?"

Da! Čut časti in ponosa mora zrasti v nas! Časopisje mora postati zadeva naše vesti. "Proč s katoličani!" vpijejo svobodomiselniki in socialisti in judje, katoličani pa naročajo, berejo in izdajajo denar za svoje pokončevavce. Na eni strani molijo k Bogu, na drugi strani podpirajo list, ki sramoti istega Boga. V kolikih hišah najdete na mizi brezverske časopise, dočim je v kotu križ. Kdor naroča brezversko časopisje, naredi celo vrsto grehov zoper vero. Če me vprašaš, na kakšen način najlažje odstraniš Boga in vero, ti odgovorjam: "Naročaj, podpiraj in beri brezversko časopisje. Toda odgovor zato bo tirjal Bog sam od tebe, če prej ne, gotovo ob sodnjem dnevu!"

b) Ni pa dosti proč s slabim časopisjem; treba tudi, da širimo in podpiramo dobro časopisje. Napoleon je dejal nekoč: "Sedem, ki vpijejo, doseže več kot milijon, ki molče." Mi katoličani moramo imeti katoliško časopisje, naj stane kar hoče! Mi je moramo naročiti! To je naša častna zadeva in obnemem zadeva vesti; kdor tega ne stori, zanemarja svoje dolžnosti kot katoličan. Mi moramo zahtevati katoliško časopisje povsod v gostilnah, v brivnicah, v čakalnicah, v restavracijah in prav posebno še po kolodvorih! Treba je, da pokažemo pogum in se javno izpričamo kot katoličane!

Angleški jud in nadrabinec Mozes Montefiori je dejal l. 1840 na judovskem kongresu v Krakovu:

"Storimo, da postane vse časopisje naše in vsa Evropa bo klečala pred nami."

Podobno recimo in potem storimo tudi katoličani:

"Polastimo se vsega časopisja in ves svet bo zopet katoliški!"

Anton Martin Slomšek.

Sr. M. Lavoslava, Sheboygan, Wis.:

SLOMŠEK CELJSKI OPAT.

PREDNO je Slomšek odšel v Celje, ga je zadela bridka izguba. Umrl je škof Kutnar, ki je bil Slomšku oče in najboljši prijatelj. Ko so polagali njegovo truplo k večnemu počitku, mu je Slomšek govoril v slovo tako lepo, da je vsa cerkev glasno plakala.

Dne 24. mal. travna 1846 je Slomšek zapuščal krasno Labudsko dolino, ki se mu je tolikanj priljubila. Potoval je skozi Spodnji Dravograd, Slovenji Gradec in Vitanje, kjer je prenočil. Drugi dan, bil je ravno od sv. Marka, je tilo in neopaženo dospel v Celje, kjer se ga niso niti najmanj nadejali. Ni bilo slavalovokov, nobena zastava mu ni vihrala v pozdrav, ni bilo naučenih govorov in donebesnih živio-klicev in Slomšek je bil srečen, da je bil za enkrat rešen tega. Njegova prva pot je bila v cerkev, kjer je presentil duhovnike in ljudstvo. Služil je sv. mašo, nato pa se je udeležil prošnje, procesije k podružnici sv. Duha.

Drugi dan po svojem prihodu v Celje, je Slomšek pisal nekemu prijatelju: "Srečno sem prišel v Celje, kjer bo, ako Bog tako hoče, tudi nekdanj moj grob." Pristavi še: "Kdaj bomo izvedeli za novega škofa?" V svoji ponižnosti si niti misliti ne more, da bi znala njega zadeti ta čast.

Celjani so bili vsi srečni, da so dobili tako dobrega opata, pa tudi on je bil rad v tem lepem mestecu, saj ga je nanj priklepalo tisoč lepih spominov njegove mladosti. Z vnemo neutrudnega apostola se je lotil svojega posla v tem malem vinogradu Gospoda ob bistri Savinji. Hotel je postati svojim ljubim ovčicam vredni naslednik njihovega blagovestnika in zaščitnika sv. Maksimilijana, ki je nekdanj ravno v tem mestu daroval svoje življenje za Kristusa in njegov nauk. Slomšek je imel mnogo lepih načrtov, ki jih je hotel izvesti v bodočnosti v dobrobit njemu tako dragega Celja, — pa Bog je obočil drugače in poklical ga je drugam.

SLOMŠEK ŠKOF.

KAKOR hitro je škof Kutnar zatisnil oči, je začelo ljudstvo ugibati, kdo mu bo naslednik na škofovskem sedežu. Prav tiho so v srcih gojili upanje, da ta čast zadene Slomška. Želja, dobiti v Slomšku nadpastirja, je rastla in se naposled izpremenila v gotovost. Nihče drugi ne bo škof kakor Slomšek. Tudi duhovščina je bila istega mnenja. Ko je neki štajerski duhovnik potoval po Kranjskem, ga je vprašal neki sobrat: "Ali že imate škofa?" "Ne," je bil odgovor. Kranjec pa šaljivo pristavi: "Ako ima sv. Duh kaj govoriti v Solnogradu, saj ne more nihče drugi biti kakor Slomšek." In sv. Duh je govoril v Solnogradu — že meseca maja 1846 je bil Slomšek imenovan škofom. Kot na perutih vetra se je raznesla vesela novica med slovenskim narodom. Zveselila se je vsa Slovenija in hvalila Boga, da ji je dal za pastirja njega, ki ga je ljubilo vse.

A Celje? Ponosno je bilo to starodavno mesto na moža, ki ga je zadela tolika čast in priredilo mu je veličasten sprevid, ko je odhajal. Od župniških vrat tja do kolodvora so bile vse ulice polne praznično oblečenega ljudstva. Predno pa je dal slovo mestu, je še stopil v cerkev, da si izprosi blagoslova v svojem novem delokrogu in varstva božjega na potovanju, nato pa se je v spremstvu vse duhovščine ter mestnih in državnih uradnikov podal na kolodvor.

Na potu v Solnograd ga je spremljalo dvanajst duhovnikov-prijateljev, ki so hoteli biti priče povišanja svojega prijatelja, učitelja in bodočega škofa.

Ko je Slomšek dospel v Solnograd, se je podal v benediktinski samostan Maria Plain, kjer se je z duhovnimi vajami pripravljaj na posvečenje. Sam piše tako-le: "Bili so prvi dnevi meseca julija 1846, ko sem se v benediktinskem samostanu Maria Plain pripravljaj na posvečenje. Pregledoval sem vrsto slik sv. redovnikov, sinov sv. Benedikta, kakor: sv. Ruperta, Bonifacija in Kilijana. Občudoval sem imenitna dela teh sv. redovnikov in pregledoval s prijaznega griča blagoslov, ki ga je

ta ud razširil čez Solnograd in njega okolico. Takrat sem sklenil, pokrepčan in probujen po premišljevanju apostolskih del teh svetnikov, tudi samega sebe kot škof popolnoma darovati apostolskemu poklicu, zanj živeti in umreti."

Dne 5. malega srpana 1846 je bil Slomšek posvečen v škofa. Bil je v 46. letu svoje starosti.

Ko so slovesnosti ob priliki njegovega posvečenja minile, se je Slomšek odpravil v domovino. Ustavil se je v semenišču v Celovcu, kjer so mu bogoslovci priredili veličasten sprejem. Vsi so bili veseli, da so dobili tako dobrega škofa. Svojem čustvom so dali duška v pesmi, ki jo je v njihovem imenu prednašal Fr. Kosar. S svojo milobo si je Slomšek osvojil tudi srca onih semeniščnikov, ki ga dotlej še niso poznali. Po končanik slovesnostih je še nekaterim bogoslovcem podelil nižje redove, nato pa je odpotoval v svojo skromno prestolnico Št. Andraž na Koroškem.

Krepkega zdravja, močnega duha in volje, je Slomšek pripeljal za škofijsko veslo. Vedel je, da bo treba z malim čolničkom preko razburkanega morja do cilja, a ni mu klonil pogum. Za geslo si je vzel besede sv. Ignacija: Vse v večjo čast božjo in zveličanje duš. Te besede je priporočal tudi duhovnikom v svojem prvem pastirskem listu. V drugem pastirskem listu, ki je bil pisan v slovenščini, se je pa obrnil do svojih vernikov. Prosil jih je, naj bodo dobre vinske trte in naj mu pomagajo obdelovati vinograd Gospodov; sam pa jim je obljubil, da jim bo dober pastir, ki je pripravljen, če treba, življenje darovati za svoje ovce. Z obema pastirskima listoma se je zelo prikupil duhovnikom kakor vernikom, posebno še poslednjim, ki so dejali, da kaj tako lepega še do tedaj niso prejeli. Ob ljubo, biti dober pastir svoji škofiji, je Slomšek držal do svoje smrti. Naslednja poglavja bodo pokazala, kako jo je vršil.

SLOMŠKOVE ZASLUGE ZA ŠKOFIJO V SPLOŠNEM.

LAVANTINSKA škofija je bila ustanovljena l. 1228. Na dolgost je obsegala komaj poldrugi dan hoda. Št. Andraž na Koroškem je bil njena prestolnica. Ko pa je bil l. 1786 prideljen škofiji še precejšnji kos Spodnje Štajerske, je Št. Andraž izgubil svojo veljavo kot prestolnica — bil je preveč oddaljen. Medsebojno občevanje med škofom in verniki je bilo res težavno in vsi so želeli, da bi se škofijski sedež prestavil v kako bolj pripravno mesto. Veliko škofov je poskušalo to doseči, a jim ni uspelo. Prišel pa je Slomšek, moč krepke volje, in dosegel je po mnogih trudi in žrtvah, po čemer je slovenski narod hrepel že davno: Premestitev škofijskega sedeža. Bilo pa je tako:

Velik del Spodnje Štajerske je pripadal k Sekovski škofiji. Škofje so bili Nemci, ki niti za silo niso razumeli jezika svojih vernih. Ko so birmovali po svojih župnijah, so seveda pridigali po nemško narodu, ki jih ni razumel. Kako je to bolelo uboge Slovence! Nikoli niso mogli kot dobri otroci k svojemu očetu, da bi mu potožili svoje težave in potrebe. Ko so ti ubogi ljudje slišali o Slomšku, čigar knjige so tako radi čitali, so prosili škofa Slomška in Solnograškega nadškofa, naj storita potrebne korake, da bi se smeli pridružiti Lavantinski škofiji. Nadškof je bil voljan jim ustreči, in Slomšek tudi, a radi viharjih časov se je vse nekam zavleklo. Šele l. 1853 so začeli resno delati za preselitev. To delo je trajalo šest let in šele l. 1859 je nastopil tisti srečni čas, ko je Lavantinski škof zasedel svoj novi sedež v Mariboru. Preselitev škofijskega sedeža je povzročila Slomšku mnogo truda in težav. Sam je pisal: "Ne bil bi verjel, da bo imela preselitev toliko težav, pa ker se je delo začelo, se mora tudi do konca dognati. Za nas je ta preselitev le žrtev. Mi ne bomo nič dobrega doživeli, morebiti naši nasledniki. Nas čakajo le skrbi in trpljenje."

Stroške za preselitev je plačal Slomšek sam. Nekaj je dal zvoziti po Dravi, nekaj pa po cesti.

Dobro koroško ljudstvo je žalovalo za Slomškom. Tudi duhovnikom je bilo težko, da jih je zapuščal. Pred odhodom jih je še enkrat zbral okoli sebe in končno dejal: "Pozabite na me, a mojih naukov ne pozabite nikdar!" Molče, z bridkostjo v

srcu, so eden za drugim zapuščali sobo. Neki duhovnik pa reče zunaj: "Zadnjih besed ne bom škofu nikoli odpustil. Kako nam morejo dati tako neusmiljeno povelje, da bi jih pozabili! Mi jih ne moremo in jih ne bomo nikoli pozabili!"

V življenju je večkrat tako, da kadar eden žaluje, se drugi raduje. Korošci so žalovali, a Mariborčanom in ostalim Štajercem so vriskale duše in pele. Kaka radost, kaka ginjenost, ko je Slomšek prvič pozdravil raz leco svoje nove ovčice! V krasnem, srce segajočem govoru je odgovoril na trojno vprašanje: "Kaj želite vi od mene? Kaj želim jaz od vas? Kaj pa želi Bog od nas vseh?"

Mariborski mestni odbor je priznal Slomškove zasluge in je imenoval njegovo delo, preselitev, "velikansko". Da, to delo je bilo res velikansko, bilo je delo, ki bo častilo Slomška dokler bo Lavantinska škofija.

Druga zasluga Slomška za škofijo obstoji pa v tem, da je ustanovil bogoslovje. Do takrat so pošiljali lavantinski škofje svoje gojence v Celovec, da se tam izobrazijo v bogoslovskih vedah. Slomška, ki je tako ljubil bogoslovce, je to bolelo. Ni miroval prej, dokler ni dosegel, kar je želel: Smel je ustanoviti zavod za 4. leto bogoslovcev. Semeniščniki so stanovali v njegovi palači, hrano so dobivali iz njegove kuhinje, celo profesorje jim je sam plačeval. Kadar jih je obiskal, jih je pozdravil z besedami sv. Pavla: Vi ste moje veselje. — Učil jih je govorništvu v slovenskem jeziku. Vsako nedeljo so morali pridigati poslom v slovenščini; vsako priliko je porabil, da bi jih tembolj skrbno pripravil za njihov poznejši poklic. Dijaki-bogoslovci

so se neizmerno veselili 4. letnika in čas, ki so ga smeli preživeti v bližini dobrega škofa, jim je ostal vedno v dragem spominu.

Ko je bil škofijski sedež premeščen v Maribor, se je Slomšek obrnil do vlade s prošnjo, da bi smel ustanoviti celo bogoslovje. Radi so mu dovolili. Pa kje naj postavi poslopje in kje dobiti denar? Kdo bo podpiral semenišče? Slomšek ni obupal. Po mnogih zaprekah se mu je posrečilo dobiti od vlade nekdanji jezuitski samostan s cerkvico sv. Alojzija. Tam je nastanil svoje ljube semenišnike, na katere je pazil kot na punčico svojega očesa. Pogosto jih je obiskoval, jih učil, tolažil, bodril. Z ustanovitvijo bogoslovja je Slomšek neizmerno koristil sv. cerkvi, kajti iz njega so izšli navdušeni delavci vinograda Gospodovega in hrabri boritelji za obstoj slovenstva.

Slomšek je sam izkusil, kako težko je kmetskemu slovenskemu fantu priti do nove maše. Da vsaj nekaterim olajša to pot, je ustanovil v Celju zavod za uboge dijake. Sam mu je bil največji dobrotnik. Imenoval ga je Maksimilijanum. Za dijake s Ptujkega polja je ustanovil slični zavod v Mariboru, Viktorinum.

Človek bi mislil, da je Slomšek pri tolikem delu za mladino pozabil svojih duhovnikov, ki so živeli raztreseni po vsej dalekosežni škofiji — pa jih ni. Premišljal je, kako naj jih ohrani dobre, goreče. Uvedel je dekanijske in škofijske konference, kjer so se duhovniki shajali in razpravljali o dušnem pastirstvu. Priporočal jim je tudi letne duhovne vaje, ki se jih je tudi sam udeleževal. Neki duhovni vodja je dejal nekoč lavantinskim duhovnikom: "Zahvalite Boga, da imate takega škofa; oni so res apostolski, sveti mož."

Mati v sodbi slavnih mož.

Rimski pisatelj Cicero: Edina dedščina, ki mi je ostala po ubogem očetu, je bila ta, da sem mu bil podoben po obrazu in v rasti, drugega nič; če je svet našel še kaj drugega na meni, to naj zahvali moji materi, ki mi je obogatila um in srce.

Sveti Avguštin: Za vse, kar sem, se moram zahvaliti svoji materi; ona me ni rodila samo za ta svet, ampak mi je dala tudi dušno življenje.

Sveti Blaž o svoji stari materi: Nikdar ne bom pozabil globokih vtisov, katere so napravili na mojo še nežno dušo besede in zgledi te častitljive žene.

Filozof Jules Simon: Če ima kdo v svojem poznejšem življenju dobro vest, srce na pravem mestu in močno mirno voljo, se mora za te darove za Bogom zahvaliti svoji materi.

Pesnik Klemens Brentano: Ko sem zgodaj zgubil vero in se mi je v Severni Nemčiji razbil mojega življenja čoln brez jadra in krmila kakor Robinzonov čoln na produ, sem neko noč ležal v velikem duševnem trpljenju na svoji postelji. Premišljeval sem celo dolgo, pusto vožnja in iskal točke, kjer bi si mogel priklicati pomoči. In tedaj sem se spomnil, da sem se nekaj kot majhen fantič zbudil včasih po-

noči vsled nekega svežega diha; in videl sem sklonjene sedeti zraven postelje svojo mater, ki je molila nad menoj molitev, češčenomarijo in k angelu varhu in mi je zaznamovala čelo s križem. Pri teh spominih sem se ustavil in sem zbral otroške molitve: bila je to edina nit, ob kateri sem se rešil; vse drugo ni nič pomagalo.

Blagi Adolf Kolping, "oče" delavskih pomočnikov: Ali veste, kaj me je ohranilo po koncu sredi vse pokvarjenosti? Imel sem ubogo mater, od katere nisem nič slišal in nič videl, kar bi na njej ne bil mogel častiti. Če se mi je bližala skušnjava, tedaj sem mislil na svojo pobožno mater, in skušnjavec je takoj zbežal. In odkar mi je umrla, mi je šele prav jasno, kaj mi je bila njena vzgoja in njena molitev.

John Randolph: Postal bi bil brezverec, ko bi me ne nekaj zadrževalo: spomin na čas, ko je moja rajna mati vzela moje majhne rokice v svoje in mi je ukazala poklekniti in moliti: Oče naš, ki si v nebesih.

Škof Ketteler: Največja naravna dobrot, katero more Bog skazati človeku, je brezdvomno dar v resnici krščanske matere.

Papež Pij IX.: Dajte mi v resnici krščanskih mater in rešil bom potaplajoči se svet!

Father Big-Beck ali življenska pot g. Bernarda.

(Dalje.)

Pripoveduje, kakor je bral, slišal in vide! Dr. P. Roman L. Tominec, OFM.

TODA Benarček je sanjal, Bog je obrnik. Po mogočnih nemških zmagah nad Francozi po letu 1870 se je zazdelo vse-mogočnemu nemškemu kanclerju Bismarcku, da utegne vladati tudi brez Boga in cerkva in duhovnikov in redovnikov. Vsaki dan je prinesel nove in vedno ostrejše določbe proti cerkvi božji in njenim služabnikom. Kajpada je gospoda Benarčka to neizrečeno peklo in ker ni smel prijeti za puško, je prijel za pero in pisal v časnike krepke članke, grmel in treskal je proti vladi s tako neverjetno odkritosrčnostjo, da je

pravil črno sv. mašo za svojim dobrim stricem, ki je medtem odšel k Bogu po plačilo, in se za državne odloke in dekrete prav tako malo zmenil kot dose-daj.

Ko pa je zvedel, da je ogrožen tudi ljubljani in spoštovani nadpastir — münsterski škof — je napo-vedal svojim faranom prošnjo procesijo in sicer ni-kamor drugam kot h kapelici, kjer je sam kot deček preživel toliko mirno-srečnih popoldanskih uric.

Kajpada je bila taka služba božja, kot jo je pri-redil gospod Benarček, še posebej prepovedana in tako ni izostalo, da se je sredi gneče, ki je obdajala

Zajček z zajčki.

dobil z ordinarijata več kot eno pismo s prošnjo: "Naj za božjo voljo malo manj ostro piše." Pa je bilo že prepozno in tudi zastoj. Duhovnik za duhovnikom je bil izgnan iz župnij in nekega dne je prejel tudi gospod Bernard povabilo od sodnije, naj plača 1000 mark globe za svoje državi nevarno pi-sanje, ali pa naj odsedi 3 tedne v ječi. Benarček bi ne bil Benarček, če bi se sedaj uklonil in plačal. Če-tudi je imel po starših denarja več kot dovolj, je po-slal 1000 mark svojemu škofu za sirote in duhovni-ke, sam pa je s porednim smehom odšel v luknjo. Po prestani kazni se je mirno vrnil v svojo župnijo, o-

kapelico, pojavil občinski policist in zaklical, bled sicer in preplašen, a vendar odločen: "Gospod vikar, naj nehajo, saj vidijo, da ne smem drugače." Na svetu pa se zgodi marsikaj čudnega in v tem sluča-ju je bilo to, — da je bil gospod Benarček sošolec občinskega policista Ignacija. Skupaj sta obrala nešteto jablan, skupaj streljala vrabce in živela lepo mladost. Gospod Benarček je seveda to izrabil in s širokim smehom dejal: "Nace, domov pojdi, ko ni-maš tu nič opraviti." Ker pa je Nace vedel, kaj ga čaka, če pusti, da se služba božja vrši, se je počasi prirnil do srede male kapelice, kjer sta se dobila z

Benarčkom. "Benarček," mu je zašepetal v uho, "daj no mir in odnehaj, ko vidiš kako je; ne delaj neumnosti in težav meni in sebi. Tu sem jaz posvetna oblast in to zahtevam."

"Ti si oblast, Nace? Čakaj no, bova videla." In že ga je prijela močna mlada roka za ramena, in Benarček je svojega nekdanjega tovariša prijazno potisnil iz kapele na prosto.

Da se ni vršila stvar tako javno in v pričo cele vasi, bi Nace vsaj smel in mogel molčati. Tako pa je moral naznaniti slučaj vladi in gospod vikar je kaj kmalu dobil prijazno vabilo, naj se oglasi pri sodniji, da bo zaslišan.

Že pri prvem zaslišavanju je spoznal, da se mu obeta vsaj nekaj let ječe, obilo slabega povrhu in nič dobrega. Nekaj duhovnih sobratov, ki jih je slučajno v mestu srečal, mu je svetlovalo, naj odide na Holandsko ali Angleško. Tam bi ga bili veseli in bo imel mir.

Toda, ker je od vsepovsod dobil vedno le en sam svet, naj zapusti domovino, je rekel sam pri sebi: če že moram iti, grem pa daleč, da bo vsaj imena vredno. In že je mislil na prostrano Ameriko, na še nedotaknjene gozde, na še deviško sveže planjave.

In beseda je resnica postala.

Gospod Bernard je prodal posestvo svojih očetov dosedanjemu oskrbniku, poslal večji del dobljene svote in vse obresti škofu, da porabi denar za izgnane duhovnike, sam si je obdržal le toliko, kolikor je menil, da potrebuje za vožnjo in za življenje prve mesece v novi deželi.

Nekega dne je stal gospod Bernard na mostu med Bremerhavnom in Geestemünde in naslanjaje se na ograjo, je zrl zaeno z drugimi na skromno luko. Oblečen je bil v popotno obleko in v ničemer ni bilo poznati bivšega kaplana. Pravkar je preudarjal, naj li izroči svojo osebo Lloydovemu parniku, ali pa naj si izbere manjši parnik, kjer ga nihče ne bo vprašal po potnem listu in odkod in kam. — Odločil se je za drugo — varno je le varno — je tehtno presodil in pridal: Benarček ne gre v luknjo in amen.

Pod seboj je uzrl povsem črn parnik; preko mostiča je videl prihajati zapored težko obložene potnike, ki so bili pravtako namenjeni zapustiti domovino. Ko pa je ugledal na boku ladje še ime: Susquehanna — New York, ga je zapustil zadnji pomislek. Naglo se je okrenil, odšel v gostilno po svojo prtljago in že je stopal kot eden zadnjih po ozkem mostiču na ladjo. Deset minut pozneje je bil mostič že dvignjen in oduren glas cvileče sirene je naznanil odhod.

Živa duša ni zahtevala od njega kakih osebnih izkazov, plačal je potnino in stvar je bila urejena. Kabino, ki ni bila mnogo večja od krste, si je za silo uredil in ko je zopet stopil na krov, je videl vse naokoli samo neskončno, svetlozeleno morje.

Morje, morje! Kako mu je bilo vse novo in zlasti tista neizmernost, ki večini ljudi tako neprijetno de, ga je naravnost omamljala. Vesel je bil, da si je izbral parnik, ki je le ob času brezveterja rabil paro, ker je bila na ta način tišina še večja. Opazoval je gibčne delfine, albatrose in zopet večno spreminjanje zelene morske gladine. Sedaj mirno kot speče oko, sedaj zopet neprestano grozeče in v onemoglem rjoventju pojemajoče.

Čudil se je le izseljencem, ki so venomer tožili čez dolgo vožnjo in zagnali obupen krik, ko je kapitan prvič odredil manjše porcije. Mornarji bi malone pričeli stavkati in ko jih je skušal Bernard prepričati, da je pač vseeno, če gredo enkrat spat, ne da bi bilo do vratu siti, so ga topo gledali in zrl nanj brez vsakega umevanja. Tako je bil kapitan prihodnji dan prisiljen prositi pri nekem mimohitečem parniku za novo hrano. Le na ta način se je rešil preteče nevarnosti, da se posadka upre.

Čez nekaj dni se je proti poldnevu naenkrat začul visoko raz jambor glas: "Zemlja, zemlja!" in vsi potniki so se pričeli od radosti objemati. Edini, ki je bil skoro razočaran pri tej novici, je bil gospod Bernard. Zdelo se mu je, da je bila vožnja vse prelepa in — prekratka. V zgodnjem jutru, še pred dnevom, je "Susquehannah" vrgla sidro v newyorški luki.

(Dalje prih.)

Ad terrorem aliorum.

(Zgodovinska slika.)

KANDER, Lucija Rotarjeva in Mahnečka so bili tisti, ki so povzročili vznemirjenje v Dvorski vasi, ki delajo s svojimi vražami pohujšanje.

Ob uri, ko se je imela izvršiti obsodba, so biriči pripeljali jetnike v sodno dvorano. Ako bi bili biriči pustili, bi bila Mahnečka pljunila v Lucijo in ji raztrgala obraz, tako se je pa maščevala le z jezikom, kolikor se je mogla.

Škander je pa sikal: "Ta prokleta coprnica!"

Slavno občinstvo s "purge" in gradu, ki je prišlo k sodbi "ferbec past", je imelo dovolj zabave. Tako postreženo jim že dolgo ni bilo. Zlasti ženske s "purge" so natezale ušesa, dasi so po večjem že vedele od svojih mož, za kaj gre. Toda človek nikdar tako natančno ne ve, ako sam vsega ne vidi in ne sliši.

Naposled sta prišla v dvorano sodnik in pisar. Vse je utihnilo. Občinstvo radovedno kaka bo obsodba, obtoženci pa iz strahu pred njo. Vsak izmed njih je bil prepričan, da je brez greha in gre lahko naravnost v nebesa.

"Judex ordinarius" je pričel med splošnim pričakovanjem. Povedal je za vsakega posebej, kakšnega zločina je bil obdolžen in kakšen pregrešek se mu je dokazal. Škander! Vsakemu je bilo jasno, da zasluži nekaj za svoj greh. Četudi je Lucija Rotarjeva čarovnica — seveda pravi zdaj gospoda, da ni čarovnic — bi si sam ne smel delati pravice; za to je postavljena gosposka. Babič, Muhič in Mahne so res razgrajali, toda ko bi vsakega razgrajača zaprli, tedaj bi bilo vse premalo kejh in zaporov. Res so zaverovani v čarovnice in čarovnije! Ej, koliko je še takih! Pod rtneško gosposko bi najbrž ne bilo nobenega, ki bi ne verjel, ako bi si upal po pravici povedati. Najbrž so bili v samem gradu, vsaj pa na "purgi" vsi taki, ki so kaj dali na coprnije. Pa naj bi zaradi te vere sedeli Muhič, Mahne in Babič? Kje je potem pravica? Oh, in te ničaste ženske! Ali je bilo vredno imeti z njimi le nekaj trenutkov opravka zaradi tiste cunje in njenih skrivnosti? Kajpada so bile nespametne, ker niso znale skriti in so se izdale.

Zato je po pameti slavnega občinstva bila obsodba, ki jo je izrekel sodnik, kruta, naravnost strahanska, in za to občinstvo, pa naj je tudi samo prebivalo v obližju gosposke, naravnost nerazumljiva.

Sodnik je s slovesnim glasom izrekel sledečo sodbo, katero je imel že zapisano:

"Po božji postavi in cesarskih zakonih se Jožef Škander spozna krivim nasilstva, ker sam pripozna,

(Konec.)

da je vrgel po tleh Lucijo Rotarjevo z namenom, usmrtiti jo. Veruje tudi v čarovnije.

Mahne, Muhič in Babič tudi nič ne taje, da verujejo v čarovnije in so javno grešili proti božjim zapovedim, ki so tudi cesarske, ker so obdolžili žensko čarovništva ter da je naredila točo.

Lucija Rotarjeva in pa žena Matevža Mahneta sta pa s svojo vražo, ker sta obesili del moškega oblačila z moškimi lasmi na drevo s posebnim namenom, povzročili v Dvorski vasi javno pohujšanje, kar tudi sami v vseh podrobnostih priznavati, vsekako žalili Boga. Grešili sta proti božjim postavam, povzročili pohujšanje ter sta s tem kalili javni red in mir, ki nam je zaukazan po božjih in cesarskih postavah.

Zaradi teh grdih pregreškov in hudodelstev se obsodijo drugim v svarilo in sicer je obsojen Jožef Škander v ječo sedmih tednov.

Lucija Rotarjeva in žena Matevža Mahneta, ki sta uganjali grdo vražo, bosta klečali tri nedelje zapored med sv. mašo pred grajsko cerkvijo sv. Jurija ter držali v levici gorečo svečo, v desnici pa "britko martro."

Mahne, Muhič in Babič, ki so udani praznoverju, bodo pa stali eno nedeljo med sv. mašo v cerkvi, držeč ves čas goreče sveče v roki.

Dokler te kazni — ad terrorem aliorum — ne prestoje, se obdrže v lahkem zaporu v gradu, da se na katerikoli način ne odtegnejo "roki pravice."

Dano v rtneški graščini, dne 14. julija 1733.

"Tri nedelje bom klečala pred cerkvijo," je ponovila Mahnečka in nadaljevala togotna proti Luciji: "Pa bodo vsi ljudje zijali vame zaradi tebe. In svečo bom držala v roki in 'britko martro' kakor velika grešnica. In kaj si bodo mislili ljudje o meni! Huj! In vse to si mi ti naredila! Kar oči ti bom izpraskala!"

Sodnik je zamahnil z roko in biriči so odpeljali obsojence.

Tudi slavno občinstvo se je razšlo in sicer tiho, zakaj nihče si ni upal godrnjati vpričo svoje gosposke. Ogrinka se je do krvi ugriznila v jezik, da ji ni ušla beseda, o kateri se je o pravem času domislila, da je bolje, ako je ne izgovori.

"Judex ordinarius" pa svojega dela s končno razsodbo še ni smatral dovršenega. Bil je izkušen mož in je vedel, da sama kazen ne bo vzgojila ljudi in da s samo kaznijo ne doseže namena, ki bi ga bil rad dosegel. Gorečnosti mu sicer ni manjkalo, toda čutil je, da nima tistega vpliva na ljudi, da bi mogel zatreti vražarstvo in praznoverje. Zavedal se je popolnoma, da je njegov stik z ljudmi prerahel, ker je

samo slučajen in tudi, da nima potrebne veljave, da bi njegovim besedam verjeli. Pisarju je naročil, da mu je prepisal zapisnik, sam je pa napisal pismo župniku dobrepoljskemu, čigar oblast je takrat segala tudi v cerkvico sv. Jurija na Rtneku.

V dolgemu, zanimivemu pismu je popisoval, koliko vražarstva je še med ljudmi, da pa sodišča s svojim kaznovanjem nimajo nobenega vidnega uspeha. Prosil je, da bi tudi duhovščina sodelovala v cerkvi. — Opisal je slučaj, ki ga je pravkar obravnaval in ki o njem prilaga zapisnik, da prečastiti nadžupnik na tem slučaju vidi, kako potrebno je, da vsi tisti, ki hočejo dvigniti ljudstvo iz nevednosti in zmot, vsak v svojem delokrogu stori vse, da se iztrebi zlo. Prosil je, da pride arciparochus sam opravljat na Rtnek sv. mašo, ali pa "delegira" katerega svojih kaplanov, ki bodo dopovedali o priliki ljudem, kako grešne so vraže in kako nespametne tudi, kakor se je pokazalo v tem slučaju. Končno se je priporočil v pismu, naj bi se ga prečastiti spomnil pri sv. maši in bi ga priporočil sv. Duhu, da bi mu dal pravo razsvetljenje zlasti takrat, ko vodi obravnave in izreka sodbe o stvareh, ki se dotikajo naše sv. vere.

Ko je parkrat prečital koncept pisma in popravil malenkosti, ga je prepisal in zapečatil. Tudi pisar je bil kmalu gotov in še tisti dan je nesel "purgar" Obrstar pisanje "rtneške rihte" v Dobrepolje.

VII.

Dobrepoljski vikar je takoj v nedeljo potem oznanil v Velkih Laščah raz leco, da bo tri naslednje nedelje zapored cerkveno opravilo v Rtneku v cerkvi sv. Jurija in da zaradi tega ne bo opravila v Velkih Laščah.

"Zakaj?"

To vprašanje se je vrivalo vsem vernikom, ki so slišali oznanilo.

Ljudje so pa hitro pogruntali. Še tisto nedeljo se je splošno vedelo, da bo služba božja na Rtneku zaradi Dvorjancev, ki so bili obsojeni. Revežem je pobila toča, potem so jih pa še utaknili v luknjo in kakor se sliši, pridejo na "pranger".

"Sam 'bognasvaruj' naj pogrunta gosposko!"

Kdor ni bil sam dovolj goreč, da bi šel tja na Rtnek k sv. maši in pobožnosti, tega je vzdignila radovednost, da se je v nedeljo podal preko gričev in dolin k sv. maši na Rtnek.

Ko je dobil "admodum reverende domine Antonius Mašič archiparochus parochiae S. Crucis in Bono Campo" pismo iz Rtneka in je prebral, je bil takoj pri volji ustreči in sicer naglo ustreči, da kolikor je mogoče okrajša nesrečnim Dvorjancem zapore.

"Hudo jih je privil," je dejal svojim gospodom: vikarju in kaplanu, ko jima je pri obedu pripovedoval, kakšno pisanje je prejel.

"Sodnik Križnar ima dobre namene, toda dvomim, da bi imel kaj posebnih uspehov. Navzlic kaznim se bodo nekoliko bolj potuhnili. Prav je, da nas kliče na pomoč. Ljudje se sami ne zavedajo, da z vražami greše zoper Boga samega. Kadar jih o tem dovolj poučimo in prepričamo, bo več izdalo kakor vse kazni in preganjanje svetne gosposke. Gosposka hoče zdaj hipoma zatreti vse vraže, o čarovnicah niti slišati ne sme, a ni dolgo od tedaj — jaz sem bil še mlad kooperator — ko je svetna gosposka sklicujoč se na božje in cesarske postave, mučila ljudi, ki so bili osumljeni čarovništva. Tudi takrat je vsa duhovščina dokazovala in pridigovala in je devala čarovništva osumljene ljudi na natezalnice in jih potem, ko je iz nesrečnih žrtev dobila tako priznanje, kakor je potrebovala, obsojala na grmado. Vsa gosposda je verovala v čarovnice in več stoletij se je morala duhovščina napenjati, da je pregnala vero v čarovnice vsaj v krogih, ki imajo v rokah življenje posameznikov. Ne zaradi Križnarja, ki nas kliče na pomoč, ampak zato, ker smo dolžni preganjati vraže in poučevati ljudstvo v pravi veri, pojdemo maševat na Rtnek."

Ker je bila za priletnega gospoda nadžupnika ježa iz Dobrepolj na Rtnek vendar le pretežavna, je določil svojega vikarja, ki je sicer nedeljsko službo božjo opravljal redno v Velkih Laščah, da pojde namesto v Lašče na Rtnek in to drugo nedeljo pričenski, ker za prihodnjo nedeljo je bilo oznanjeno sv. opravilo v Laščah, ki se pa več odpovedati ne more.

Pismo z zapisnikom je izročil svojemu vikarju ter mu naročil:

"Gospod Jožef, dober pridigar ste in znate govoriti vernikom na srce. Zdaj imate najlepšo priliko, da jih poučite kako nespametna je vsaka vraža, kako grešna je ta stvar in kako lahko pripelje koga v nesrečo. Za zgled ne boste v zadregi. Le prešturajte to pisanje!"

Torej verniki s Slemen in tistih mirnih dolinic okrog Lašč, kateri so sicer hodili k maši v Lašče, so tiste nedelje prihajali v gostih gručah na Rtnek. — Cerkvica sv. Jurija jih kajpada ni mogla vseh sprejeti, zato so ostajali pred cerkvijo in ob straneh, zlasti ondi, kjer je bilo kaj sence. Na Jurjevo nedeljo, ko ima rtneška "purga" svoje žeganje, ni bilo nikdar toliko ljudi, kakor takrat. Zlasti Dvorska vas je bila polnoštevilna.

Pikčeva Polona je bila med prvimi, ki so prihajali po Žrnovcu na vrh. Vso pot je čebljala svojim spremljevalkam:

"Ko bi bili mene poslušali, pa bi ne bilo tako! Saj sem jim pravila! Za neumno so me imeli, zdaj se pa vidi, kdo je pri 'ta neumnih.' Bog se jih usmili! Le kaj bodo gospod vikar povedali!"

Nekoliko pred deseto uro so prišli iz gradu naši znanci iz Dvorske vasi: Babič, Mahne in Muhič go-

**Cigan, ki je ukradel Matevžka in njegove "orgljice".
Policija ga je iskala in ga je končno našla.**

loglavi s svečami v roki, za njimi sta pa šli Lucija in Mahnečka, držeč v levici svečo, v desnici pa sv. razpelo. Spremljevala sta jih Ogrinc in Obrstar, tista, katerima so rneški podložniki dejali: biriči. Prve tri je vodil birič v cerkev, skoraj do oltarja, ženski je pa postavil drugi birič pri vhodu v cerkev in jima je velel poklekniti.

Lucija se ni ozirala, kri ji je silila v glavo in solze so ji polzele po licih. Sram jo je bilo vpričo toliko ljudi. Nikogar ni pogledala, vendar je čutila kako so oči vseh obrnjene vanjo. Slišala je posmehovanja, opazke in vprašanja: "Čegava je ta, ki tako zvesto gleda v tla? Katera je naredila točo?"

Mahnečka je pa ljudem bolj pogledala v oči in tudi v Lucijo je včasih zapičila oči, iz katerih je pa odsevalo vse kaj drugega kakor prijaznost.

Ljudje so jih okrožali od vseh strani in pasli radovednost. Zadnji so se stegovali na prstih, da so jih videli prek glav drugih. Vmes je pa šumelo šepetanje in hehetanje, kresali so se žgoči dovtipi.

Samo Dvorjanci so molčali; bilo jih je nekam sram.

"No, da se je ravno pri nas to primerilo!"

Ko je prižgal mežnar na oltarju sveče, jih je prižgal tudi obsojencem v cerkvi in pred cerkvijo in služba božja se je pričela.

Vikar Jožef Žigovec je slovel za izvrstnega govornika, ki je znal poslušalce zanimati in "potegniti" za seboj. Ženske so že dostikrat med vso pridigo ožemale solze in ihtele, ker jim je gospod s svojo pridigo tako v "živo segel."

"Naš gospod vikar pa znajo. Med pridigo bi zmiraj lahko jokala," je dostikrat vzkliknila Pikčeva Polona.

Toda danes?

Gospod vikar so jih prijemali kaj hudo zaradi vražarstva, kar pa ljudem ni šlo prav nič do srca. Ni bilo solz, ni bilo ihtenja. Poslušali so pač gospoda, ki se je hudo gnal in govoril z vnemo, toda ozirali so se le v one, ki so "ad terrorem aliorum" (v strašilo drugim), držali goreče sveče v rokah in sv. razpelo, ki so osramočeni zrlji v tla in nestrpno čakali konca, da bi se skrili ljudem.

In tako se je vršilo še dve naslednji nedelji, ko sta Lucija Rotarjeva in Mahnečka klečali z gorečo svečo in sv. razpelom pred rtneško cerkvijo in so gospod vikar pridigali o vražah.

V tem času je postala kajpada očita tudi Lucijina skrivnost in Mahnečkina coprnica. In fantje so spuščali debele na njun račun, dekleta so pa privoščila Luciji.

"Hihihi!"

Ko so tretjo nedeljo po prestani kazni oddale svečo in sv. razpelo, je njima za hrbtom dejalo neko vo poredno mlado dekle:

"Jaz bi pa ne bila tako neumna, kakor je ta-le. Jaz bi se bila skrila ako bi bilo treba za deveto goro, pa bi ne bilo toliko govorjenja in zgledovanja, kakor je zdaj. In tudi pridige bi ne bilo ne doma, ne v cerkvi."

"Hihihi! Hehehe!"

Slovenski Frančiškani v Ameriki.

PRIŠLI so k nam v novo domovino jeseni 1906. Jaz pravim: sam ljubi Bog nam jih je pripeljal.

Bilo je takrat in nekaj let pozneje, ko so se naši rojaki v tisočih na leto priseljevali in tu iskali zaslužka ali novega doma. Večina jih je šla v New York in od tam na vse strani po Združenih državah. Teško jih je bilo zasledovati, težko jih napeljavati v slovenska društva in jih tako ohraniti pod slovenskim vplivom, najtežje pa je bilo zanje preskrbeti v duševnem in verskem oziru. Sam vse to dobro vem, ker sem kot tajnik "Zveze slovenskih duhovnikov v Ameriki" moral veliko pisariti, da bi naklonil drugorodne verske oskrbnike, da bi se pobrinili za verski blagor svojih slovenskih katoličanov. Slovenskih duhovnikov nismo mogli dobiti dovolj iz starega kraja, tukaj si jih pa tudi nismo mogli kar na enkrat vzgojiti. Vrhu tega so premnogi naši rojaki prišli tu sem s trebuhom za kruhom, lačni, ubogi in pa v polni nadi, da si ameriških dolarjev pra vkmalu naberejo, menda kar po cestah, raz drevja ali od koderkoli, da hitro obogate in se s polnimi žepi kot gospodje vrnejo v stari kraj.

Mislite si razočaranje novodošlecev, ko sprevidijo, da je tu v Ameriki še posebno res, da brez dela ni jela; da moramo tu v Ameriki primeroma bolj vztrajno in težje delati, nego v starem kraju; da v resnici in v obče tu bolj štedimo in varčujemo nego v starem kraju. Ko se jim je vse to v glasi razjasnilo, postali so otožni, malosrčni, pobiti in potrti. Razblinila se jim je nada v skorajšnjo jasno bodočnost, štrlela pa nasproti dejanska potreba in lakota. Morali so na delo, na težko žuljavo delo. Naših razmer in jezika niso znali, torej so bili dobri le za sekiro, lopato in kramp. Brezvestni delavski agenti so jih trumoma gonili v goste šume in pa pod zemljo v rudnike in premogovnike.

Tako ti je trpel novodošli slovenski rojak, tako delal in včasih dvomil ali celo obupaval nad božjo in človeško pravičnostjo. V velikih telesnih in duševnih stiskah in težavah je bil in zato prav pripravljen in dovzeten za marsikatero krive nauke, ki so ga odtujevali od rednega zdravega družabnega življenja, pa večkrat tudi odtujili in odvrnili od prave vere v pravičnega Boga. Veliko število naših rojakov je prav v onih letih odpadlo od vere in narodnosti. Vrgli so se v naročje brezverskega, breznarodnega in brezdomovinskega socializma.

Pač je peščica, premala peščica slovenskih duhovnov skušala pomagati in zaježiti strupen naval proti veri in narodnosti svojih rojakov. Zbirali smo jih v slovenska društva pod okriljem K.S.K.J., tu in ta mmalo pomisijonarili med njimi, pa potreba je bila tisočera po tisoče milj narazen. Delo ogromno, delavcev veliko premalo.

"Amerikanski Slovenec" je bil edini slovenski list, ki je dosledno kljuboval brezverstvu in skušal ohraniti vero in narodnost novodošlim Slovincem, a bil je premalo razširjen — nasprotni tisk premočan in drzno bojeviti in svest si že skorajšnje zmage.

Slovenski župniki na slovenskih župnijah se niso združili v enotno fronto proti prodirajoči verski mlačnosti. Vsak je skušal le v svoji župniji varovati le svoje ovčice in bil zadovoljen, če se mu je v obče posrečilo.

Bila se je prevažna in velepomembna bitka vernih Slovincem zoper slovensko brezverstvo. Verni Slovenci so se še dosti hrabro držali v posameznih postojankah (župnijah), ki so pa bile brez medsebojne vezi, brez enotnega vodstva, vsaka zase

(Iz govora Very Rev. Šavsca ob priliki 25letnice p. Kazimirja.)

in daleč narazen. Slovensko brezverstvo je pa nastopalo v enotni fronti; vedno združeni, kadar se je šlo udariti po vernih Slovincih. Zmage gotovi so obkoljevali verne slovenske postojanke, prodirali med bojevnike in med njimi netili medsebojno nezaupnost, razpor, odpadništvo. Večkrat so se ti predrzni volkovi oblekli v ovčje kože, hlinili se za svetnike in rodoljube, za prijatelje delavstva in cerkve, samo da so v kalnem lovili neprevide slovenske priseljence in jih zapeljevali v svojo brezversko kompanijo.

Takrat in v takih razmerah so prišli k nam slovenski frančiškani. In zopet rečem: sam ljubi Bog nam jih je poslal. Videli so naše bojno polje. Videli ogromne težkoče vernih borilcev. Videli tu in tam na odgovornih mestih nevoljo in mlačnost ali malodušnost. Videli v nebovpijočo potrebo hitrega nastopa, kar takoj, od Atlantika na zapad, sever in jug. Bili so mladi navdušeni borci, malo nepočakani, pa voljni pomagati povsodi brez odloga. Ni se šlo na boj na pest, ampak na neizprosno boj "z uma svitlim mečem".

Naši frančiškani so se z veliko vneto poprijeli misijonskega dela. Šli so med slovenske delavce v mesta, vasi in raztresene kampe. Prinašali so jim obilico prepotrebnih verskih tolažil; poučevali jih in krepili v njihovih stanovskih dolžnostih do Boga in države; jih vtrjevali v dobrem in odvrčali od slabe tovaršije; jim bili spovedniki, svetovalci, vodniki.

Naši frančiškani poznajo moč dobrega poljudnega tiska. Zato so nam začeli izdajati dobre asnike in poljudno pisane bogoljubne mesečnike. Širijo katoliški tisk na vse strani po Ameriki, ker dobro vedo, da na ta način pra vposebno izdatno pomnože število versko zavednih Slovincem.

Svetovnoznani kardinal Mundelein je takoj uvidel važnost delovanja naših frančiškanov, uvidel tudi živo potrebo naših frančiškanov za verne Slovence in Slovane sploh. Povabil jih je, da so postavili svoj glavni stan v njegovih nadškofiji. Po njegovi volji so začeli prevažno delo slovenskega kolegija v Lemontu, kjer nam že sedaj vzgojujejo naše mladeniče za prepotrebni naraščaj v številu slovenskih duhovnikov za Ameriko. Ta kolegij naših frančiškanov nam postane sveti vedno sveži vir za blagor vernega slovenstva v Ameriki. Za širjenje in ohranitev verskega čuta med Slovenci v Ameriki ni bolj izdatnega dela, niti bolj rodoljubnega dela, kakor da z besedo in dejanjem podpiramo svoje frančiškane pri njihovem težavnem delu za zidavo, razvoj in obstoj lemontskega kolegija.

Kaj pa slovenski brezverci, ali so vse to kar mirno pustili in se ne ganili? Oj, ne! Bil je brušč in trušč. Bil je vik in krik. Oče laži, vrag, je podli svoje pomagачe nad frančiškane. Padalo je po njihovih p'echih, oi, padalo! Včasih od prav nepričakovanih strani. Gney in jezo naših zoprnikov je moral občutiti zadnji frančiškanski bratec, samo zato, ker je bil slovenski frančiškan, torci neumorni bojevniki za verno slovensko stvar — torej lop po njem!

In posledica? Naše ljudstvo se je zdramilo. Vstajajo, vidijo in spoznavajo mrtvilno nevarnost brezverstva. Sonce boljše bodočnosti prav blagodejno in toplo ogreva srca vernih Slovincem. Nič več ne morejo slovenski brezverci upati na zmago. Povsodi se morajo umikati. Verna Slovenija v Ameriki zmago nosno prodira.

Takole sem vam lepo povedal vam samim dobro znano novostico o slovenskih frančiškanih v Ameriki. Dobrotni Bog jih b'agoslovi in jih nadari za njihovo plemenito delo!

Glasovi od Marije Pomagaj.

P. Benigen.

V začetku junija so odšli naši novomašniki v svoje rojstne župnije, da tam med svojimi sorodniki in znanci slovesno opravijo prvo sveto mašo. Ž njimi so odšli še ostali trije kleriki deloma asistirat svojim sobratom pri novi maši, deloma obiskat svoje stariše in sorodnike.

Tudi pisec "Glasov" je zapustil dne 6. junija Lemont, da je službeno obiskal razne naše postojanke ter sobrate po zavodih. Prvo postojanko sem obiskal v Detroitu, Mich., kjer Rev. Bernard Ambrožič z br. Humilom pripravlja novo slovensko župnija sv. Janeza Vianeja. Tako čvrsto in spretno se je poprijel tega ne lahkega dela, da so se ga oklenili z vso vneto ondodni dobri naši rojaki in ga z veseljem podpirajo pri pričetem delu. Skromen je sicer začetek župnije sv. Janeza Vianeja, vendar zelo povoljen in zadovoljiv in trdno je upanje, da se bo v doglednem času razvila v cvetočo župnijo. Prav pripraven kraj je bil izbran za bodočo župnijsko cerkev in šolo ter samostan. V bližini ni nobene katoliške cerkve; tako bo župnija sv. Janeza Vianeja, dasi slovenska, sprejela v svoje okrilje tudi katoličane angleškega jezika. — Saj ima Rev. Bernard že zdaj poleg slovenske tudi angleško pridigo pri nedeljski službi božji v začasni kapelici na Highland Parku.

Nadalje sem spotoma obiskal Cleveland in gospode dušne pastirje treh največjih slovenskih župnij v Ameriki. Za veliko nji-

hovo prijaznost in gostoljubnost se tem potom vsem iz srca zahvaljujem.

Iz Clevelanda sem se podal v Croghan, N. Y., kjer sta dva naša klerika v ondodnem kolegiju za modroslovje: fr. Avguštin Svete in fr. Rafael Chunta. Od mesta Utica se pripelješ z lokal-

Srebrnomašnik Rev. Kazimir Zakrajšek obhajal je svoj jubilej 24. julija 1927.

no železnico in nato z busom v to visoko gorsko mestece Croghan. Tam je župnija sv. Štefana z velikim samostanom in kolegijem pod vodstvom frančiškanov Imena Jezusovega provincije. Klerikov je 31. Med njimi je eden sivih las in star 35 let. Bil

je za časa svetovne vojne podkonzul v Kolinu na Nemškem, kamor ga je poslal bivši predsednik Wilson. Pred dvema letoma se je posvetil redovnemu življenju. Veliko jezikov zna, govori celo ruski in hrvaški jezik, zdaj se bo učil z našima klerikoma še slovenski jezik iz dr. F. J. Kernove knjige. — Zapustivši ljube sobrate v Croghamu, kjer je moj prijatelj Rev. Antonin Buch ravno en teden poprej umrl, sem se odpeljal v New York, kamor sem dospel na večer. Drugi dan, bila je nedelja, 12. junija, sem bil na novi maši našega Rev. Paskala v Brooklynu. Srečni stariši in sorodniki so prejeli sv. obhajilo iz roke svojega novomašnika in velikanska udeležba je pričala, kako zelo cenijo novo mašo svojega rojaka.

Popoldne sem se s svojim sobratom Rev. Aleks. Urankarjem z busom odpeljal iz New Yorka v Paterson, N. J., kjer sta v novicijatu Rev. Alfonz J. Miklavčič in fr. Tomaž Hoge v samostanu sv. Bonaventure. Razume se, da smo bili vsi veseli, ko smo se po dolgem času sešli in si imeli veliko povedati kako je v novicijatu. Tudi tu imajo frančiškani krasno cerkev z župnijo in velik samostan z novicijatom.

Ako Bog da, bosta oba naša novince z 29 drugimi naredila neslovesne oblube 8. avgusta.

Iz Patersona sva se zopet odpeljala z busom v Clifton, kjer je slovaška župnija sv. Cirila in Metoda in jo vodi Rev. Anton Žakovič, O.F.M. Novo cerkev s šolo je

tam dovršil pred par leti Rev. Anzelm Murn, O.F.M.

Z vlakom sva se odpeljala iz Clifftona do New Yorka. S "ferry" sva prišla na Chambers St. okoli 11. ure dopoldne, kjer je na tisoče ljudstva in vojaštva čakalo prihoda največjega sedanjega Amerikanca Karola Lindbergha. Njegov prihod z zrakoplovom iz Washingtona je bil določen ob eni uri popoldne. Nisva pa gledala velikanskega navala ljudi, ampak sva se srečno izvila iz gnječe ter se z nadcestno železnico odpeljala v naš ljubljeni samostan na 62 St. Marks Place.

Takega slavlja, takega veličastnega sprejema še ni imel pač nihče v Ameriki kot ga je imel ta dan skromni 25letni mladenič Karol Lindbergh v New Yorku. Na radio se je moglo slišati to nepopisno slavljenje prvega ameriškega zrakoplovca.

V New Yorku, kjer je slovenski župnik Rev. Kerubin Begelj, O.F.M., z br. Fidelom, sem z veseljem opazil lep napredek župnije sv. Cirila in Metoda, kjer naši dobri rojaki složno delajo s svojim župnikom za pravi in skupni dobrobit župnije.

Obiskal sem tudi Brooklyn. — Tam je številna naša naselbina okrog 400 slovenskih družin. Tudi oni silno žele dobiti svojo župnijo. Ondotni škof je lani pisal, da bi slovenski frančiškani organizirali lastno župnijo in nadaljevali dušno pastirstvo pri njih, katero so pričeli na Božič leta 1916. Toda radi pomanjkanja patrov se ni moglo to zgoditi. Letos bo pa mogoče kakor hitro se določi pripraven prostor za cerkev.

Iz New Yorka sem se podal v Bethlehem, Pa. Tudi tam je že več let slovenska župnija sv. Jožefa ondotnih Prekmurcev. Tudi to župnijo je organiziral Rev. Anzelm Murn, O.F.M. ter sezidal veliko cerkev sv. Jožefa. Zdaj je tam župnik Very Rev. Klemen

Veren, O.F.M., ki je bil to leto imenovan za prvega predstojnika novoustanovljenega hrvatskega komisarijata. Ž njim je kot pomočnik Rev. Leon Novitskie. Zelo pripravno, krasno šolo je dovršil podjetni župnik lansko leto, katero vodijo slovenske šolske sestre. To je velika pridobitev za župnijo; kajti župnijska šola daje župniji trajen obstoj in v župnijski šoli se nauči mladina maternega jezika; zato žele vsi zavedni stariši, da bi ji podala župnijska šola dve reči: krepko podlago v sveti veri in izpopolnitev v znanju maternega jezika. Ta cilj mora imeti vsaka župnijska šola za mladino; le ako se to doseže, se izplačajo žrtve starišev, ki so jih imeli z ustanovitvijo šole.

Iz Bethlehem je bil moj cilj Pittsburgh in sicer McKees Rocks, kjer se imam sestiniti z nekaterimi slovaškimi patri našega komisarijata.

Pregledati je bilo treba blizu Evans City neko farmo in poslopje, last pittsburške škofije. Tam naj se ustanovi kolegij za naše dijake vseh treh narodov: Slovakov, Hrvatov in Slovencev. Dosedaj je samo slovenski komisariat izvrševal to nalogo, kar ni bilo lahko. Odsedaj naprej bomo pa z združenimi močmi lažje in v večjem obsegu mogli vzgojevati ameriške mladeniče, ki bodo pozneje kot duhovniki oskrbovali dušno pastirstvo pri teh treh narodih v Ameriki in sicer vsak v svojem maternem jeziku.

Iz našega slovenskega komisarijata sv. Križa je namreč letos nastal novi hrvatski komisariat. In najbrže bo ustanovljen tudi to leto še slovaški komisariat. To je prav in koristno, da ima vsak teh treh narodov v Ameriki svoj lastni avtonomni komisariat, a vsi trije bomo imeli skupno vse šole za vzgojo mladeničev, ki se bodo posvetili frančiškanskemu redu.

Iz McKees Rocksa smo se odpeljali na imenovano farmo in našli, da je to idealni prostor za naš skupni kolegij. To tembolj, ker se zidana hiša lahko priredi v kratkem času za ta namen in ker pittsburški škof sam želi, da se ista čimpreje izroči temu namenu.

Tako upamo otvoriti v septembru skupni kolegij za naše dijake, ki so se že ali se še bodo priglasili za prvi razred kolegija.

S tem sem končal svoj službeni obisk na vzhodu in se srečno povrnil nazaj v naš ljubi in lepi Lemont.

Doma so v tem času marsikaj dovršili na polju in okoli samostana. Polje je obdelano in posejano. Okrog samostana so dovršili "sidewalk" in ga posuli s peskom. V nedeljo, 19. junija se je vršila procesija s sv. Rešnjim Telesom, katero je vodil Rev. Paskal. Prišlo je nad tristo romarjev to nedeljo k nam.

Na to nedeljo je bila obletnica evharističnega shoda v Chicagi. Zato je kardinal zbral društvenike Svetega Imena v Mundelein, kjer je vodil procesijo sv. Rešnjega Telesa. Blizu stotisoč mož in mladeničev se je udeležilo spreveda.

Lanski veličastni evharistični shod bo ostal v vednem spominu stotisočerim, ki so prišli s celega sveta počastit našega Boga v presvetem zakramentu.

V vednem, pa žalostnem spominu bo ostalo tudi, kar so slovenski brezverci pisali lani o presveti Evharistiji zlobnega in vse graje vrednega. Pokazali so očitno, da so zapravili najdražjo zapuščino, ki so jo prejeli od svojih starišev — sveto vero. Sveta vera pa nas uči, da je v zakramentu presv. Rešnjega Telesa pričujoč živi Bog.

Ti novodobni brezverci pa niso zadovoljni s tem, da sami več ne verujejo resnice svete vere; temveč oni hočejo oropati iste tudi

druge naše rojake. Zato so tako bogokletno pisali o sveti Evharestiji in se iz Nje norčevali na tak način, da je njih pisanje moralo napolniti z žalostjo in grozo vsakega vernega kristjana.

Ti slovenski brezverci so podobni farizejem za časa Kristusovega. Kakor so namreč nekdanji farizeji zahtevali od njega znamenje z neba s katerim bi potrdil svoje božje poslanstvo in niso hoteli verovati, da je On pravi Bog in Zveličar, kljub tolikim čudežem, ki jih je storil; tako so ti novodobni farizeji pisali v Prosveti: ako jim kdo dokaže, da je že kdaj kak duhovnik izpremenil kruh v Jezusovo telo in vino v Jezusovo kri, bodo vsi štirje uredniki Prosvete postali verni katoličani in ne samo oni, temveč tudi protestantje in milijoni drugi, ki ne verujejo te resnice naše vere.

Torej farizeji niso hoteli verovati čudežem in besedi Zveličarjevi; tako ne verujejo tudi novodobni farizeji jasni besedi Zveličarjevi, ki je rekel nad kruhom: "To je moje telo," in nad vinom: "To je moja kri" ter zapovedal apostolom in njih naslednikom: "To delajte v moj spomin." Tudi novodobni farizeji, slovenski brezverci, zahtevajo znamenja, dokaza; ni jim zadosti jasna beseda samega Boga, ki je večna resnica. Ti farizeji nočejo verovati Bogu, hočejo pa, tako pravi, dokaza, da je resnica to, kar je rekel naš Zveličar, potem bodo verovali. Besedi Boga samega nočejo verovati, verovali bi pa človeku, ki jim dokaže, da je resnica to, kar je Bog rekel. Koliko žaljenje neskončno resničnega Boga! Kolika predrzna prevzetnost slovenskih brezvercev!

Bog hoče, da trdno verujemo, kar nam je razodel. Človek v svojem napuhu pa mu odreka vero, hoče imeti dokazov od človeka za resničnost božje besede! Kristusova beseda o veri je jasna: "Kdor v Sina veruje, ima večno življenje; kdor pa v Sina

ne veruje, ne bo videl življenja, ampak ostane nad njim jeza božja." "Kdor bo veroval in bo krščen, bo zveličan, kdor pa ne bo veroval, bo pogubljen."

Če bi bil Bog hotel, da bi več vedeli o Njem in imeli večje spoznanje o Njegovih delih, bi nam bil dal tudi večjo zmožnost spoznavanja. Minljiv človek pa ne more s svojim omenjenim umom spoznati in razumeti tega, kar je neminljivega in neskončnega.

Človek more z učenjem in razmišljanjem pomnožiti in spopolniti svoje znanje, more marsikaj proučiti in razumeti, kar je zunaj njega pri stvarih, občudovati, kako vse stvarstvo natanko izpolnjuje gotove skrivne postave; ne more pa iti dalje, ne more spoznati s svojim umom, kaj so stvari, ki so na svetu, kako so nastale in toliko manj more spoznati Stvarnika samega, temveč mora priznati, da je Stvarnik njemu nerazumljiv.

Končen je um človekov. Naj ga človek uporablja, da proučava kolikor moč vse stvari, zato mu ga je Bog dal. Toda človek naj se ne spušča v to, kar mu je nemogočega. Zadosti veliko reči je na svetu, katere naj proučava in skuša spoznati. Toda, četudi je široko in veliko polje, katero naj spoznava, ima vendar isto svoje meje, preko katerih ne more iti.

Iz tega sledi, da človek žalostno zaide in zgreši svojo mu določeno smer vselej, kadar hoče razumeti to, kar mu je zdaj neumljivega.

Bog v svoji ljubezni, ki jo ima do nas, želi nam samo to, kar je nam v srečo in korist. To spoznamo takoj, ako le malo pogledamo in premislimo svet in stvari, ki so na svetu. Svet in vse stvari na svetu izpolnjujejo natanko naravne postave, katere je določil Bog. Če bi jih ne, kakšen nered in zmešnjava bi nastala takoj! Živali sledijo svojemu nagonu, ki jim ga je dal Bog, da jih

vodi. In kako natanko mu one slede! Človeku pa je dal vest, ki ga naj vodi. Kdor zvesto sledi njej in uboga ta božji glas, ga bo konečno vest privedla k Bogu.

Bog je zato prvi vzrok vseh stvari, On je vseveden, vsemogočen, neskončno dobrotljiv. On ni samo ustvaril vseh stvari, temveč jih tudi ohranja in vlada, nekatere po naravnih zakonih, druge, to je človeka, pa po razodeti postavi. On je neskončno moder in pravičen. Ker pa sega njegova postava v večnost, se zato ne kaže in razodeva Njegova pravica vselej in očitno že v tem življenju; temveč si prihrani marsikaj, nad čemer se bo razodela Njegova pravičnost šele v večnosti. S tem ravno skuša On našo vero. Če bi On vse že na tem svetu poravnal po svoji pravičnosti, bi mi ne mogli gojiti upanja v svojem srcu, da nam bo On vse enkrat povrnil, kar smo storili ali trpeli zanj v svojem življenju. Mi zaupamo poštenemu človeku, ki nas še ni nikdar prevaril. Bog pa hoče, da mi zaupamo Vanj ne tako kot v človeka, ampak kot v Boga. Že razum nam pove, ker nam je dal Stvarnik čut pravičnosti, da mora biti Bog vir vse pravice, kajti nihče ne more dati tega, česar nima.

Vse zmožnosti, pravice in dobrote, ki so v našem srcu, imamo od svojega Stvarnika, zato jih mora imeti On v neskončni meri. Ako se pa nam včasih dozdeva, da se ta ali druga reč ne strinja z božjo dobroto in ljubeznijo do nas, n. pr. da poruši potres cela mesta, da poplavi voda hiše in polja itd., je vzrok temu, ker nam Bog ne odkrije svojih načrtov, in dokler nam niso znani, ne smemo soditi ravnanja božjega. Tako ravnamo že z ozirom na človeka, koliko bolj moramo šele z ozirom na Boga. Če bi nam Bog vse svoje namene in načrte razodel, potem bi ne bilo treba nobene vere vanj.

Bog bi ne bil več Bog, če bi moral zahtevati našo vero vanj, kadar bi nam dokazal, kaj in zakaj moramo vanj verovati. On zahteva, da verujemo Njegovi besedi. On hoče, da verujemo Vanj, ker ne more ne goljufati, ne goljufan biti. Ali si moremo misliti, da bi se neskončno sveti, neskončno modri in neskončno dobri Bog nam zlagal?

Razum in razodetje nam povešta, da je Bog pravičen in da zato zaupajmo Vanj, naj se zgodi, karkoli hoče. Vera je čednost. Njo je treba postaviti na poskušnjo, da bo prava, pristna čednost. In to je vzrok, da pripusti Bog marsikaj, s čimer skuša našo vero.

Če bi Bog ne pripustil, da bi nas nikdar ne zadela kaka krivica, kaka težava in bridkost, bi naša vera ne bila več čednost, ampak vse to bi bilo samo vsakdanja skušnjava. Ne imeli bi zato nobenega zasluženja. In to je zopet vzrok, zakaj pripusti Bog, da nas obiskujejo nesreče, o katerih pa pogosto govorimo ali mislimo, da se ne strinjajo z dobroto in pravico božjo.

Tistim pa, ki zaupajo Vanj, ne bo samo odkril svoja pota, ampak jih bo tudi deležne storil svoje slave. Zakaj je Bog izbral ravno vero, da se ločijo njegovi pravi služabniki od nepravih, to je Njegova ne naša stvar. Nam mora biti zadosti vedeti, da smo mi kot Njegove stvari dolžni ubogati Ga, karkoli nam zapove. Njegova zadeva je, da nam razodene svojo voljo, naša dolžnost pa, isto izpolniti. Ni ga gospodarja, ki bi imel tako pravico zahtevati pokorščino od svojih podložnih, kakoršno ima naš Stvarnik do nas, ki smo Njegove stvari.

"Ali zahteva Gospod žgavne in klavne daritve in ne veliko bolj, da se poslušša Njegov glas?" — je govoril prerok Samuel kralju Savlu. "Zato, ker ni zavrgel besedo Gospodovo, je tudi Gospod zavrgel tebe."

Blagor njim, ki niso videli in so verovali, je govoril Zveličar nevernemu Tomažu.

Živa, trdna vera v Boga nam naklanja blagoslov in srečo v življenju. Naša dolžnost je ubogati Boga, ne pa preiskavati njegove besede in povelja. Kadar bodo štirje uredniki "Prosvete" in vsi drugi, ki ne verujejo resnic svete vere, živo in trdno verovali, kar je Bog razodel in nam sveta katoliška Cerkev zapoveduje verovati, tedaj bodo dobri katoličani. Nikdar pa ne bodo dobri katoličani, dokler bodo iskali dokazov in znamenj za resničnost besede božje.

—o—

POMARSKI SHODI MESECA AVGUSTA NA AMERIŠKIH BREZJAH.

Prvo nedeljo v avgustu, dne 7. avgusta: Porciunolski odpustek. Pridejo v večiem številu hrvatski romariji iz Jolietta. Pridiral bo Rev. Odilo Hajnshek.

Dne 8. avgusta se pripeljejo z "busom" slovenski romariji iz Detroita pod vodstvom natra župnika Rev. Bernarda Ambrožiča.

Drugo nedeljo v avgustu, dne 14. avgusta priredi društvo sv. Ivana Krstiteleva izlet, ki se ga udeležijo Prekmurci od blizu in daleč.

Tretjo nedeljo v avgustu, dne 21. avgusta ima svoj letni romarski shod župnija sv. Jurija v So. Chicago. Vabljeni so tudi drugi častivci Marijini.

—o—

JAVNA ZAHVALA.

Prav leno se zahvaljujemo Vam, oo. frančiškankom za gostoljubno postrežbo in priazen sprejem. Tako lepo smo se imeli in tako dobro smo se počutili na ameriških Brezjah, kakor da bi bili doma. Odhod od Marije Pomagaj nam je izsilil solze iz oči. Komaj bore 24 ur smo bili pri Vas in se nam je kraj tako zelo priljublil! Trdno zaupamo v Marijo, da nam bo pomagala na vseh potih.

John Fugina, Agnes Fugina,
Frances Barich.

—o—

ZAHVALE MARIJI POMAGAJ.

Najprisrčneje se zahvaljujem Presv. Srcu Jezusovemu in Mariji Pomagaj ter sv. Tereziji, Mali Cvetki, za uslišane prošnje v hudi boleznii. Res, kdor se z zaupanjem k njim zateče, gotovo pomoč zažabi. S tem spolnjujem svojo obljubo.

Neimenovana Illinois.

Javno se zahvaljujem Mariji in sv. Tereziji za uslišano prošnjo. Moj sin je bil silno bolan, zatekla sem se k zdravnikom, ki mu niso mogli pomagati. Ko se mse pa zatekla k Mariji Pomočnici in sv. Tereziji, sem bila uslišana. Sin je zopet okreval.

Josie Kovach, Sheboygan, Wis.

Zahvaljujem se Mali Cvetki sv. Tereziji in Mariji Pomočnici. Zatekla sem se k njima v silno težkem stanju in na njih priprošnjo sem bila uslišana. Res, Ti, o Marija, nikogar ne zapustiš, ki se zaupno k Tebi zateče.

Rosie Gayder, Newark, N. J.

Zahvaljujem se Mariji Pomagaj za večkratno uslišano prošnjo, zlasti v moji bolezni. Priporočam se ji še za naprej v varstvo, kakor tudi mojo družino. S tem spolnjujem svojo obljubo.

Mrs. Anton Matkovich,
Crested Butte, Colo.

Najprisrčneje se zahvaljujem Mariji Pomagaj za uslišano prošnjo. Priloženo pošiljam v zahvalo Mariji Pomagaj mali darček in se ji priporočam še v bodoče za pomoč.

Mary Sušin, Eveleth, Minn.

—o—

DAROVI V DENARJU.

John Udovich \$1.00, Antonija Oratež \$1.50, Frances Antončič (v zahvalo) \$5, Mildred Suseck \$2.90, Viktorija Pike \$1, Johana Kres \$2.00, Johana Smerke \$8.00, Anna Rožič \$4.00, Joseph Slapničar \$1, Marv Punčar \$1.00, Rosie Požlep \$1.00, S. M. Sartor \$1.00, Johana Kirn \$1.50, Anton Zalar 50c, Joseph Habjan \$1.50.

Člani Apostolata so postali:

John Kukar \$10.00, Marv Jakša \$10.00, Josephine Zalar \$10.00, Elisabeth Kukar \$10.00, Marv Skrinar \$3.00, John Stamford \$1.00, Matthew Bluth \$1.00, Rose Skubca \$2.00.

Za Kolegij sv. Frančiška:

Frank Mihovar \$2.00, Anna Dolinšek \$1.00, Mary Koren \$1.00, John Zulič \$3, Joseph Slapničar \$1.00, Mary Zore \$1.00.

Za cerkev Marije Pomagaj.

Marija Uljan \$1.00, Marko Bluth \$1.00, Elizabeta Keržič \$1.00, Marv Lasič \$1, Šifrer \$2.00, John Kokolj \$1.00, Viktorija Pike \$4.00, John Molek \$2.00, Johana Smerke \$2.00, Anna Nemgar \$1.00, Anna Rožič 50c, Mary Anžlovcar (v zahvalo) \$1.00, Joseph Slapničar \$1.00, Anna Bary \$1.00, Margareth Mollie \$2.00, Helen Morren (v zahvalo) \$3.00, Jennie Cheplak \$1.00.

Za lučke pri Mariji Pomagaj in sv. Tereziji.

Mary Uljan \$1.00, Marko Bluth 30c, Cila Goršek \$1.00, Mary Mladich \$2.00, Mary Stimec \$1.00, Anna Žitnik \$1.00, poslal J. Grdina \$1.00, Mary Svete \$1.00.

MATH KREMESEC

1912 West 22nd St., Chicago, Ill.

— SLOVENSKI MESAR —

Zaloga svežega mesa.

Phone: Canal 6319

JOSEPH PERKO2011 West 22nd Street, Chicago, Ill.
SLOVENSKA TRGOVINA S ČEVLJI.

Najboljše blago. — Zmerne cene.

FRANK BANICH

1902-4 West 22nd Street Chicago, Ill.

NAJVEČJA TRGOVINA Z OBLEKO.

Rojakom se priporočam.

Tel. Canal 0490

JOHN KOSMACH

1804 West 22nd Street, Chicago, Ill.

EDINA SLOV. TRGOVINA Z ŽELEZOM.

Vedno velika zaloga različnih barv in stekla.

Telephone Canal 3400

F. J. LEWIS MFG. CO.

V zalogi imamo premog, tar in vsakovrstne potreščine za pokrivanje strehe.

2500-2600 So. Robey St. Chicago, Ill.

J. N. PASDERTZ

Cor. Center and Hutchison Sts., Joliet, Ill.

SLOVENSKA GROCERIJA IN MESNICA.

Phone: 5227, 5228.

M. PAPESH

Cor. Hickory and Granite Strs., Joliet, Ill.

SLOVENSKA GROCERIJA.

Dobro blago in zmerne cene.

ROBEY FISH MARKET

2002 West 22nd Street, Chicago, Ill.

Delikatese vseh vrst, rake, ostrige, sveže ribe, vse dobite pri meni. — Vabljeni vi in vaši najemniki.

Phone: Roosevelt 7766.

Iz mavhe p. Blankota.

(Smešnice.)

MOJ SVAK. — "To je pa gotovo kateri tvojega sorodstva, kaj ne?" podraži mož svojo ženo, ko je slišal zunaj rigati osla. "Seveda, kaj še ne veš? To je moj svak," odvrne ona.

ZAJCI IN ŽUPAN. — Stari župan, strasten lovec, a slab strelec, je v gostilni zbranim gostom posebno rad pripovedoval svoje čudovite lovske dogodljaje, pri tem pa sam sebe do neba poviševal. Le z nejevoljo je poslušal trgovec Barbořič ta dolgi samohvalospev. Slednjič ustane in pravi: "Sedaj vam bom pa jaz povedal dogodbico, ki sem jo pred kratkim doživel na sprehodu. Za gostim grmom so nekoga dne sedeli štirje zajci in pridno 'mavšljali'. Naenkrat najmlajši našili svoja ušesa, pogleda okoli sebe, pa hlastno zašepeta tovarišem: 'Zdaj pa le v dir in skok čez grm in strn!' Najstarejši in obenem najizkušenejši zajec se ogleda in malomarno pravi: 'O, vrzimo še enkrat, saj je to le stari župan.' Gro-movit smeh je sledil tem besedam, stari župan je pa vstal in šel.

DOBRO SE JE OPRAVIČIL. — Mati: "Joško, to pa ni bilo lepo, da sta se ti in Tonček pretepala pri tujih ljudih, ki so vaju v prvič povabili." Joško: "Da, mama, ali ti ljudje so nama rekli, da naj dela-va tako, kakor da bi bila doma."

A TAKO —!! — Krotilka levov stopi v kletki k levu. poklekne in mu poda s svojimi ustmi košček sladkorja. Občinstvo je burno ploskalo. Tu stopi ravnatelj naprej in ponosno zakliče: "Sto dolarjev tistemu, kateri se upa storiti isto . . ." — Vse molči. Naenkrat zakliče nekdo: "Jaz hočem storiti isto!" — "Vi???" — "Kajpada, namesto leva!"

BLAŽENI SPOMINI. — "Ali se še spominjate, gospa Klepetulja, kako sva se pred tridesetimi leti kregali zaradi poštnega asistenta? Vi ste meni rekli 'neumna koklja', jaz pa vam 'trapasta gos' in sva si hotele izpraskati oči?!"

"Seveda, oh, to so bili srečni časi!"

NAJBOLJ LEN. — Oče: "Janko, kdo je najbolj len v vašem razredu?" Janko: "Ne vem." Oče: "To bi ti vendar moral vedeti. Povej mi, ako se vsi pridno učijo ali pišejo, kdo sedi popolnoma tiho, nič ne dela, samo okoli zija?" Janko: "Gospod učitelj!"

NJEGOVA POSLEDNJA ŽELJA. — Ravnatelj jetnišnice (na vislice obsojenemu): "Ali imate še kakšno željo? Zagotovim vas, da bo izpolnjena." Obsojenec: "Predno me obesite, bi rad umrl od starosti."

MED KOLEGI. — Gledališki igralec v Pittsburgu je prevzel službo v Chicagi. Po zadnji predstavi v Pittsburgu hiti ves uzhičen v garderobo in pravi kolegu: "No, gospod kolega! Kakšno slovo!

IF YOU WANT BARGAINS—SEE US

ZUPANCICH & JURJOVEC

Real Estate — Loans & Insurance — Notary Public
Telephone Canal 7130 — Residence Phone Canal 3839

1824 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

BLOCKS DRY GOODS STORE

4848 So. Ashland Avenue Chicago, Ill.

BARGAINS AT ALL TIMES.

Tel. Haymarket 8325

NORTH WEST DAIRY CO.

WHOLESALE AND RETAIL

Pasteurized Milk, Cream and Butter

1528-1530 W. Ohio Street Chicago, Ill.

For Quick Service and Quality call

J. B. TROY LAUNDRY

Phone Seeley 1715, 0386

We are equipped for 8 Services at Reasonable Prices. Satisfaction guaranteed.

1027 S. Oakley Blvd., Chicago

Edward Gorka

1901 W. 22nd PLACE, CHICAGO, ILL.

Pripravljame vam šopke in rože za poroke, krste, svečanosti, pogrebe in vse druge take prilike.

Zapomni si naslov

LINCOLN and 22nd PLACE.

Cene jako zmerne.

EAST SIDE TRUST & SAVINGS BANK

Under State Supervision.
Capital, Surplus and Undivided Profits
\$350,000.00

Resources Over \$1,800,000.00

The bank for the East Side.

10101 EWING AVE. SO. CHICAGO

Kaj? Občinstvo je kar divjalo, tulilo! Ali ste slišali? Iz lože je par gospodov klicalo: "Tukaj ostati! Ne iti v Chicago!" "Da, da," odvrne kolega ško-doželjno. "Poznam te gospode. Bili so iz Chicago!"

JAZ TUDI... — Pruski kralj Friderik Veliki je imel navado, da je vselej, kadar je njegov duh snoval kak veliki načrt, bil molčljivejši kakor po navadi. Ko se je nekega dne kralj zopet sprehajal globoko zamišljen, bi bil eden njegovih dvorjanov za svet rad vedel, kaj da kralj zopet snuje. Radovednost ga je prignala tako daleč, da se je drznil kralja kar naravnost vprašati. Kralj ga začuden pogleda, potem ga pa ostro vpraša: "Ali znate molčati?" — "Kakor grob, veličanstvo!" pravi ves srečen. — "Jaz tudi," odvrne kralj in mu obrne hrbet.

PET STO TON. — Nek pijanec je pred kratkim zapustil svojo ženo, da v Ameriki poišče svojo srečo. Šele v Trstu ji napiše sledeče pismo: "Ljuba Rezika! Na ladji, ki ima 500 ton, se danes odpeljem v Ameriko. Ne obupaj! Kot bogataša me boš zopet videla." — "500 ton," pravi žena, ko je pismo prebrala, "to je sicer mnogo, ali ako bo vožnja dolgo trajala, bo zanj premalo."

SPOMINI. — "Da, da, gospod učitelj, srečna mlada leta! Ko ste bili vi še moj učitelj, ste večkrat zmajevali z glavo, ali, čudno, nikdar ne s svojo, ampak vedno le z mojo."

PREVIDEN DEČEK. — "Tonček!" zakliče stari sosed dečku, katerega je našel jabolka krasti, "pojdi sem, ti bom nekaj lepega povedal." — "Naka," odgovori Tonček, za tako majhnega dečka se ne spodobi, da bi vse vedel.

DOKAZAL. — Stražnik (priteče za po parku se sprehajajočim gospodom in mu reče): "Plačati morate kazen! Ali niste pri uhodu brali, da je prepovedano pse v park s seboj jemati?" Gospod: "Kje ga pa imam? Ta pes ni moj." "Kako da ne? Saj teče vedno za vami!" Gospod: "E, kaj, saj ste tekli tudi vi za menoj, pa niste moj."

VSAKEMU SVOJE. — Čevljarskega učenca vpraša njegov tovariš, zakaj da tako joka. Ta mu odgovori žalostno: "Meni ni več živeti! Mojster, gospodinja, pomočniki — vsi me pretepajo, kdor ima le čas." — "E," pravi drugi, "na to se moraš privaditi. Vidiš to je tako: kralje mazilijo, ministre mažejo, nas pa 'biksajo'. To spašča v naš biznes!"

Phones: Maywood 2769 — Bellwood 5230

ESTABLISHED 1912

HUGO KOPP

FUNERAL DIRECTOR

OUR OWN INVALID COACH
ALWAYS AT YOUR SERVICE

2716 St. Charles Road 313 Madison Street
BELLWOOD, ILL. MAYWOOD, ILL.

Izšla je ravnokar SPOMINSKA KNJIGA

18 letnega delovanja slovenskih šolskih sester
v Ameriki.

Knjiga je res lep spominek kulturnega dela naših učiteljic, zato rojaki sezite po njej. S tem bote dali priznanja našim duševnim delavkam, ki nam vzgajajo mladino.

POLNA JE IZREDNO LEPIH SLIK IN FOTOGRAFIJ.

Naročite si jo lahko pri šolskih sestrah, 1846 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

Kakšno pohištvo imate?

Kakoršno je v hiši pohištvo (oprava), tako je tudi stanovanje. Moderno pohištvo naredi moderno stanovanje.

V hiši ne sme biti ne preveč in ne premalo pohištva, ampak ravno zadosti. Potem je stanovanje lepo in imate dovolj prostora za komodno sprehajanje. Pohištvo (oprava) mora biti pa tudi taka, da se strinja s prostorom in namenom, potem bo v vaši hiši red in dober okus, ker bo vse v skladu z določenim namenom.

Ali je danes v vaši hiši vse tako? Ali bi se ne dobil še prostor za nov komad pohištva? Poglejte dobro vse okoli po vaših kotih, morda se dobi prostor za gugalni stol ali pa kaj drugega.

Imate li tla dobro pokrita? Mogoče je treba Linoleuma ali pa pogrinjale (Rugs) in drugih takih stvari, ki izboljšujejo vaše sobe in zmanjšajo gospodinjska dela.

In kako je z vašo posteljo, imate li dobro blazino? Posebno v zimskem času je to zelo potrebno, ker vas greje, in počitek na novi blazini je vse kaj drugega, kakor na stari in potlačeni.

Tudi mogoče veste za katerega fanta in dekleta, ki se mislita poročiti? Za take imamo prav fino pohištvo in vse, kar se potrebuje. Cene pri nas so najugodnejše in poštena trgovina. Vedna nas brez skrbi priporočajte, mi bomo gledali, da bodo odjemalci dobili vse v pravih cenah in pravo blago. V naklonjenost se priporočamo:

A. GRDINA & SONS

6019 ST. CLAIR AVENUE,

CLEVELAND, OHIO.

(Vsem, ki se pripeljejo do nas, da kupijo blago, se povrnejo vožnji stroški.)

Ali ste pri Vas naročeni na AMERIKANSKEGA SLOVENCA?

"AMERIKANSKI SLOVENEK" je katoliški dnevnik, ki izhaja petkrat na teden. Prinaša najnovejše svetovne in politične vesti, podučne članke in najzanimivejše povesti. List, ki je pisan za vse sloje. Stane za celo leto \$5.00, za pol leta \$2.50. Za Chicago, Kanado in Evropo \$6.00, za pol leta \$3.00.

Ako ga Vaš prijatelj ali sosed še nima, nagovorite ga, da si naroči ta prekoristni katoliški dnevnik. Naročnino pošljite na naslov:

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET,

CHICAGO, ILLINOIS.

MOLITVENIKI, KI VAM JIH NUDI KNJIGARNA "AMER. SLOVENCA."

Angelj varih. Platno, rdeča obr. .65	Krščansko devištvo. Nauki, vzgledi in molitve za dekleta. Usnje, zlata obreza 1.50	Pasijonski molitvenik. Premišljevanja o trpljenju in smrti našega Odrešenika. Platno, rdeča obreza 75
Angelček. Molitvenik za stare in mlade. Lična, mala oblika. Vtirane usnjate platnice, zl. obr. .75	Marija, moja ljubezen. Šmarnice z molitvenikom. Platno, rdeča obreza 75	Pri Jezusu. Molitvenik za obiskovanje Jezusa v sv. Evharistiji. Platno, zlata obreza 75
Bele koščene platn., zl. obr. .90	Marija, Kraljica src. Zelo poučna knjižica za Marijine častilce. Platno, rdeča obreza 65	Vatirano usnje, zlata obreza 1.00
Bog med nami. Premišljevanja o presv. Zakramentu z molitvenikom. Platno, z rdečo obrezo 1.00	Marija, Varhinja nedolžnosti. Molitvenik za mladino. Vat. platnice z zlato obrezo 1.00	Priprava za smrt. Poleg molitvenika premišljevanja po sv. Alfonzu Marija Liguorski. Platno, zlata obreza 1.25
Družbenik Marijin. Molitvenik za Marijine družbe. Platno, z zlato obrezo 1.00	Usnjate platnice, zlata obreza 1.50	Rajski glasovi. Molitvenik male. lične oblike. Vatirano usnje, zlata obreza 1.25
Duhovni boj. Praktična premišljevanja. Platno, z zlato obrezo 1.00	Marija vrtnarica. Šmarnice. Molitvenik za ameriške Slovence. Vatirane platnice, zlata obreza 1.50	Skrbi za dušo. Usnje, zlata obreza 1.50
Filoteja. Premišljevanja o pravem krščanskem življenju z molitvenikom. Platno, rdeča obreza 1.00	Bele, koščene platnice, s sliko, zlata obreza 1.50	Sv. Rožni venec. Poleg molitvenika premišljevanja o sv. Rožnem vencu. Platno, rdeča obr. 1.00
Getzemani in Golgota. Premišljevanje trpljenja in smrti našega Gospoda Jezusa Kristusa. Zlasti pripravna za postni čas. Platno, rdeča obreza 1.00	Usnjate platnice, zlata obreza 1.25	Sveta Marjeta Marija Alakok. Molitvenik in pouk o češčenju Presv. Srca Jezusovega. Platno, rdeča obreza 1.00
Hoja za Kristusom. Usnje, zlata obreza 1.00	Platnene platnice, zlata obreza 1.00	Sveta ura. Vat. usnje, zlata obr., z velikim tiskom 1.65
Iz duhovne zakladnice Tomaža Kempčana. Kratka premišljevanja. Platno, rdeča obreza 45	Na Sveto Goro. Poučna premišljevanja z molitvenikom. Platno, rdeča obreza 75	Šmarnice Arskega župnika. Razlaga lavretanskih litanij. Platno, rdeča obreza 1.00
Kratko navodilo za pravo pobožnost do Matere božje. Platno, rdeča obreza 75	Nebesa naš dom. Mala, zelo okusna oblika. Usnje, zlata obreza 1.25	Zgodi se Tvoja volja. Bele in črne koščene platnice, zlata obr. 1.50
Kam greš? Bele, koščene platnice, zlata obreza 1.00	Nebeška hrana. Poleg molitvenika, premišljevanja za posamezne dni v mesecu. Usnje, zlata obreza, 2 knjigi 2.00	Vat. platnice, zlata obreza 1.50
Vatir. usnjate platnice, zl. obr. 1.25	Oče naš. Koščene, bele ali rujave platnice, zlata obreza 75	Platnene platnice, rdeča obreza .60
	Platno, rdeča obreza 25	

ZA DRUGE KNJIGE GLEJTE CENIK V "AMER. SLOVENCU", ALI PA PIŠITE PO CENIK.

Naročilu je pridati potrebni znesek v Money Orderu, Draft čeku ali znamkah. Vsa naročila naslovite na:

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET,

CHICAGO, ILLINOIS.

Rojak!

Ves svet se danes organizuje. Ves svet se druži. Ves svet se edini. Društvo, to je ona mogočna beseda, ki preveva vse duše in vsa srca. V društvo stavijo vse svoje upanje, v društvo stavijo svoje delo in svoje življenje. Od društva imajo duhovno in telesno korist. Duhovno imajo, ker društvo daje duhovne hrane, hrane medsebojnega razumevanja, prijateljstva, ljubezni, vere in poštenega življenja; telesno hrano imajo od društva, ker jim društvo nudi gmotno in denarno pomoč v slučaju potrebe ali nezgode.

Povej mi, rojak, ali nisi tudi Ti organiziran v takem društvu? Da, še celo v več družtvih si. Znamenje, da si pameten in premeten. Kaj bi si človek ne pomagal, ko se mu nudi prilika?

Sedaj mi pa povej, kaj bi storil Ti s svojim prijateljem, ki še ni organiziran? Dober si in v svoji dobroti ga boš nagovoril, naj še on pristopi k organizaciji, da bo tako imel še on koristi.

Glej, rojak, Tvoji najožji prijatelji, Tvoji stariši, Tvoji otroci, radi katerih si že toliko solza potočil v tihi žalosti in bridkosti, Tvoji dragi, ki so šli v večnost, ti pa še niso zavarovani. In vendar je treba njim več podpore, več koristi kakor Tebi, ki se še ubijaš po solzni dolini.

Njim da bi bilo treba podpore? Da, podpore so potrebni, dasi so odšli v večnost. Toda, kdo Te more zagotoviti, če jim je večnost že srečna. Morda še vedno čakajo odrešenja in božjega zveličanja. Kaj je treba storiti?

Ljubezen, ona sveta vez, ki Vas je družila na zemlji med seboj, ta sveta ljubezen Ti narekuje, da so Tvoji dragi tudi onstran groba še Tvoji, da je torej Tvoja dolžnost, da skrbiš zanje ne samo do dneva, ko so zaspali v večno spanje, temveč tudi še po smrti, da se jih spomniš še po tem, ko si že posmrtninski denar, ki so ga imeli naloženega v raznih družtvih, prejel . . . Sam veš, da bi ne bilo lepo, ko bi z njimi vred zakopal pod zemljo tudi spomin nanje in svojo ljubezen.

Ne, tega ne boš storil. Pokazal boš svojo ljubezen odkrito in velikodušno in jih boš dal zapisati v Apostolat sv. Frančiška, to najbogatejšo podporno in zavarovavno društvo za večnost.

Apostolat sv. Frančiška? Kaj je to? Kdo ga bo ustanovil? Kaj mu je namen in kje ima svoj sedež to društvo? Prav je, da tako vprašaš. Vsak človek se preje informira, predno vpiše koga v podporno Jednoto. Beri in prevdari:

Apostolat sv. Frančiška je edina podporn Jednota za večnost. Temelj te Jednote je najbolj dragocen zaklad, zaklad, ki ga ne more nihče izčrpati: sv. maša. Govoriti o sv. maši, mi menda ne bo potrebno. Dobro veš, veliko slišal, veliko si bral o tej nekrvavi daritvi, ki je studenec največjih milosti živim in mrtvim. To Ti pa povem, če znaš ceniti to največjo milost nebes, boš moral ceniti tudi Apostolat sv. Frančiška, ker je postavljen na neomajen fundament. Vsako leto bo opravljenih 100 sv. maš za Tvoje drage, če jih vpišeš v Apostolat sv. Frančiška. Na dan vseh vernih duš pa še ena slovesna sv. maša. Ali ne bo to najlepši dokaz Tvoje ljubezni za drage rajnke? Pa, ali imajo pristop v to društvo samo rajni? Ne, tudi sam sebe lahko zavaruješ že sedaj, zavaruješ za večnost, za oni čas, ko sam ne boš mogel več opravljati zaslužnih dobrih del. In to še ni vse. Ti in oni, ki jih boš vpisal v ta Apostolat, bodo deležni še vseh molitev in vseh duhovnih dobrih del, ki jih opravlja komisariat. Vseh molitev, vseh sv. obhajil, kratko, vseh del, ki jih slovenski frančiškani opravljajo v ta namen, da bi si zaslužili ljubezen božjo in Boga.

Slovenski frančiškani so ustanovili to društvo. Slovenski frančiškani, veš, kdo so? Seveda veš. Če si naročen na Ave Marijo, moraš vedeti, da imajo svoj glavni sedež v Lemontu, na ameriških Brezjah. Iz Lemonta teče studenec Marijinih milosti po vsej slovenski Ameriki; slovenski frančiškani so varuhi tega studenca, varuhi so Kraljice izseljencev. Za to, če stopiš v Apostolat sv. Frančiška, s tem zapišeš takorekoč tudi sam sebe za varuha te slovenske svetinje, si torej poseben Marijin odlikovanec, Marijin bojevnik. Zakaj Apostolat sv. Frančiška je nekako glavna opora te slovenske narodne svetinje.

Apostolat sv. Frančiška je tudi od sv. stolice potrjen. Prejšni komisar, Rev. p. Hugo Bren, ki je vsem slovenskim izseljencem dobro znan, je izposloval dovoljenje in je bil tudi glavni ustanovnik Apostolata.

Namen društva, namen Apostolata sv. Frančiška, je predvsem: večnost. Tvoja večnost in večnost Tvojih dragih. In sicer zasigurana večnost, srečna večnost. Drugi namen tega Apostolata pa je: kolegij, Narodni kolegij za slovensko-ameriške izseljence. Kolegij, ki bo stal v Lemontu in iz katerega se bo izlival po vsej slovenski Ameriki studenček prerojenja, tako v duševnem, kakor v duhovnem in telesnem oziru: iz tega kolegija bodo izšli duševni delavci slovenske krvi in slovenskega kolegija, ki bodo prerajali slovenski svet v Ameriki v duhu naših vernih očetov in mater in v duhu znanosti in Marijine milosti. V duhovnem in telesnem oziru Ti bo koristil ta kolegij, ker bo potom vere in božje znanosti tudi v gmotnem oziru tebi olajšano življenje in delo za časni blagor. To veš in moraš priznati: edino vera in Bog Ti moreta dati srečo in blagostanje in zadovoljnost na težki križevi poti življenja. Vera, Bog in Marija, to je pa velika misel, ki vodi Lemont, slovenski narodni kolegij in Apostolat sv. Frančiška.

Kaj je glavna zahteva, če hočeš pristopiti v to društvo, v Apostolat sv. Frančiška?

Piši na naslov: Franciscan Fathers, Lemont, Ill., P. O. Box 443 to-le: Vpišem samega sebe v Apostolat sv. Frančiška (če vpišeš druge, naznači natančno, ali so živi, ali so mrtvi). Kot odškodnino plačam enkrat za vselej 10 dolarjev, ali pa 50 centov letno in sicer v mesecu januarju.

To je vse, kar Ti je treba napraviti. Samo to bi še pripomnil, če vpišeš druge v Apostolat, jih ne moreš vpisati več skupaj; ampak na vsako ime pošlji posebno naročnino. Kolikor oseb bi torej hotel vpisati, za toliko oseb moraš poslati članarino.

Prebral si te vrstice. Sedaj prevdari: Ali je vredno, ali ni. Če nosiš Boga v svojem srcu, boš pritrnil, če ga nimaš, boš odklonil. Če imaš ljubezen do Marije, boš pritrnil in se vpisal, če je nimaš, boš odklonil in molčal. Če imaš ljubezen do svojega naroda in do ubogih izseljencev, boš pritrnil, da, treba nam je kolegija da nam bo vsaj pozneje enkrat zasijalo sonce lepše bodočnosti, treba nam je tudi študiranih judi, boš pritrnil, če je nimaš, boš odklonil. Če boš odklonil, pa pomisli še, kolikim ubogim študentom si morda vzel vzvišeni poklic in vzvišeni namen duhovništva. Če bi se bilo več Slovencev odzvalo, več ubogih slovenskih študentov bi se bilo lahko izobrazilo in več slovenskih duhovnikov bi imeli. Brez Tvoje pomoči pa se niso mogli.

Vsak član Apostolata dobi še v znamenju sprejema, ako plača celo vsoto, posebno krasno diplomu, ki mu potrjuje te duhovne milosti, katere mu podeljuje Apostolat.

OO. FRANČIŠKANI, Lemont, Ill., P. O. Box 443.

Tukaj imaš sedaj kupon. Ta kupon lepo in natančno izpolni in ga nam pošlji.

.....
želim vpisati ..... v Apostolat sv. Frančiška (če je dotičnik že umrl, napravi poleg imena križec).

Plačam enkrat za vselej \$.....

Plačam letno c.....

S tem postajam deležen vseh duhovnih dobrot, ki mi jih Apostolat naklanja in želim, da mi takoj pošljete diplomu, ali vsaj potrdilo, da sem sprejet.

.....
Ime darovavca .